

IV. ACTUALITATE LEGISLATIVĂ

• ABSTRACT

In December 2023, several regulations were published in the Official Gazette, including: Law no. 360/2023 on the public pension system; Law no. 393/2023 on the status of the judge's assistant; Government Emergency Ordinance (GEO) no. 115/2023 on some fiscal-budgetary measures in the field of public expenditure, for fiscal consolidation, for combating tax evasion, for amending and supplementing some normative acts, as well as for extending some deadlines; Order of the Minister of Health (WHO) no. 4128/2023 on the declaration of the measles epidemic in Romania and approval of measures to limit the spread of the epidemic; Order of the President of the National Tax Administration Agency (OPANAF) No. 1940/2023 approving the procedure for the assignment of budget claims due by debtors in insolvency proceedings.

Also in December, several pieces of legislation were amended, including the Administrative Code, Law no. 273/2006 on local public finances; the Penal Code; Law no. 254/2013 on the execution of sentences and measures of deprivation of liberty ordered by judicial bodies in the course of criminal proceedings; O.U.G. no. 194/2002 on the regime of foreigners in Romania were also amended in December.

Not least, the Official Gazette of December also published the ECHR judgment of 12 May 2020 in the case of D. and others v. Romania (Application No. 48.395/16).

LEGEA NR. 360/2023 PRIVIND SISTEMUL PUBLIC DE PENSII

De Redacția Pro Lege

Actul publicat în Monitorul Oficial	Sumar
Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii (M. Of. nr. 1089 din 4 decembrie 2023)	<i>Se abrogă:</i> – <i>Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010;</i> – <i>Legea nr. 127/2019 privind sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 563 din</i>

	9 iulie 2019. <i>Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 septembrie 2024, cu excepțiile prevăzute.</i>
--	---

În M. Of. nr. 1089 din data de 4 decembrie 2023 a fost publicată **Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.**

Redăm, în continuare, cele mai importante dispoziții regăsite în respectivul act normativ.

Structură

TITLUL I. Dispoziții generale

TITLUL II. Bugetul asigurărilor sociale de stat

TITLUL III. Contribuția de asigurări sociale

TITLUL IV. Prestații de asigurări sociale în sistemul public de Pensii

CAPITOLUL I. PENSII

SECȚIUNEA 0

SECȚIUNEA 1 – Pensia pentru limită de vârstă

SECȚIUNEA a 2-a – Pensia anticipată

SECȚIUNEA a 3-a – Pensia de invaliditate

SECȚIUNEA a 4-a – Pensia de urmaș

CAPITOLUL II. Calculul prestațiilor de asigurări sociale

SECȚIUNEA 1 – Calculul pensiilor

CAPITOLUL III. Stabilirea și plata pensiilor

CAPITOLUL IV. Alte prestații de asigurări sociale

TITLUL V. Casa Națională de Pensii Publice

CAPITOLUL I. Organizarea CNPP

CAPITOLUL II. Atribuțiile CNPP și ale caselor teritoriale de pensii

CAPITOLUL II. Jurisdicția asigurărilor sociale

TITLUL VI. Dispoziții tranzitorii și finale

CAPITOLUL I. Dispoziții tranzitorii

CAPITOLUL II. Dispoziții finale

Contribuția de asigurări sociale

Art. 25

„(1) Contribuabilii sistemului public de pensii sunt cei care datorează contribuții de asigurări sociale și sunt prevăzuți, în mod expres, de Codul fiscal, respectiv:

a) persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor, cele care realizează venituri ca urmare a desfășurării unor activități independente, precum și cele care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală;

b) persoanele juridice și fizice care au calitatea de angajatori, precum și entitățile asimilate angajatorilor, potrivit Codului fiscal, instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj pentru șomerii prevăzuți la art. 6 alin. (1) lit. e), persoanele juridice sau fizice plătitoare de venituri persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. f), altele decât cele care depun declarație individuală de asigurare.

(2) Sunt contribuabili ai sistemului public de pensii persoanele care desfășoară activitate în calitate de prestator și care datorează contribuția de asigurări sociale.

(3) Sunt contribuabili ai sistemului public de pensii și persoanele fizice care sunt asigurate, conform prezentei legi, pe baza contractului de asigurare socială.

(4) Cotele de contribuții de asigurări sociale sunt prevăzute în Codul fiscal”.

(...)

Egalizarea vârstei de pensionare a femeilor cu cea a bărbaților. Stagiul de cotizare

Art. 47

„(1) Vârsta standard de pensionare este de 65 de ani atât pentru bărbați, cât și pentru femei. Atingerea acestei vârste se realizează prin creșterea vârstelor standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

(2) Stagiul minim de cotizare contributiv este de 15 ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați.

(3) Stagiul complet de cotizare contributiv este de 35 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului complet de cotizare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

(4) La calculul stagiului minim de cotizare contributiv și al stagiului complet de cotizare contributiv se ia în considerare și perioada prevăzută la art. 14 alin. (1) lit. e).

(5) Începând cu data finalizării eșalonării prevăzute în anexa nr. 5, stagiul minim de cotizare contributiv, stagiul complet de cotizare contributiv și vârsta standard de pensionare, prevăzute de prezenta lege, sunt majorate în funcție de evoluția speranței de viață din România, la un interval de maximum 3 ani.

(6) În situația în care se constată o evoluție pozitivă a speranței de viață, autoritățile competente vor lua măsuri de modificare a stagiului minim de cotizare contributiv, a stagiului complet de cotizare contributiv și a vârstei standard de pensionare cu jumătate din perioada de creștere a speranței de viață, prin modificarea cadrului legal. În situația în care se constată o evoluție negativă a speranței de viață, stagiile de cotizare și vârsta standard de pensionare nu pot fi majorate.

(7) În situația în care creșterea stagiului minim de cotizare contributiv, a stagiului complet de cotizare contributiv și a vârstei standard de pensionare este mai mică de o lună, prevederile alin. (6) nu se aplică.

(8) Odată cu publicarea proiecțiilor Ageing Working Group (AWG), la fiecare 3 ani, Consiliul fiscal întocmește un raport prin care verifică dacă stagiul minim de cotizare, stagiul complet de cotizare și vârsta standard de pensionare au fost modificate în funcție de evoluția speranței de viață. Raportul se publică pe site-ul Consiliului Fiscal. În situația în care sunt identificate abateri de la prevederile alin. (6), Guvernul este obligat să majoreze

stagiul minim de cotizare, stagiul complet de cotizare și vârsta standard de pensionare conform alin. (6)".

(...)

Art. 51

„(1) Femeile care au realizat stagiul complet de cotizare contributiv și care au născut și crescut copii până la vârsta de 16 ani beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută în anexa nr. 5, astfel:

Tabelul nr. 3

Nr. copii născuți și crescuți	Vârsta standard de pensionare se reduce cu:	
	ani	luni
1	–	6
2	1	–
3	1	6
4	2	–
5	2	6
6	3	–
7 și peste	3	6

(2) Reducerea vârstei de pensionare prevăzută la alin. (1) se aplică și în cazul în care numărul de copii cuprinde și copii adoptați și crescuți pe o perioadă de cel puțin 13 ani".

(...)

Pensia anticipată

Art. 58

„(1) Pensia anticipată se cuvine cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare contributiv, prevăzut în anexa nr. 5, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare contributiv cu până la 5 ani.

(2) La stabilirea stagiului complet de cotizare contributiv, necesar acordării pensiei anticipate, nu se iau în considerare perioadele în care persoana a avut calitatea de asigurat în baza unui contract de asigurare încheiat, începând cu data de 1 ianuarie 2018, în baza prevederilor art. 6 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 163/2020 pentru completarea art. 159 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, precum și pentru adoptarea unor măsuri în domeniul asigurării unor persoane în sistemul public de pensii, aprobată cu modificări prin Legea nr. 168/2021, cu modificările ulterioare, precum și ale art. 6 alin. (2) și (3) din prezenta lege.

(3) Cuantumul pensiei anticipate se stabilește prin diminuarea cuantumului pensiei pentru limită de vârstă, în raport cu stagiul de cotizare realizat peste stagiul complet de cotizare contributiv prevăzut în anexa nr. 5 și cu numărul de luni cu care s-a redus vârsta standard de pensionare, conform tabelului nr. 4.

Tabelul nr. 4

Perioada de stagiu de cotizare realizată peste stagiul complet de cotizare contributiv prevăzut în anexa nr. 5	Procentul de diminuare pentru fiecare lună de anticipare (%)
până la un an	0,40
între un an și 2 ani	0,35
între 2 și 3 ani	0,30
între 3 și 4 ani	0,25
între 4 și 5 ani	0,20.”

Pensia de invaliditate

Art. 61

„(1) Pensia de invaliditate se cuvine persoanelor care au realizat stagii de cotizare contributive în sistemul public de pensii, care nu au împlinit vârsta standard de pensionare și care au capacitatea de muncă diminuată din cauza:

- a) accidentelor de muncă și bolilor profesionale, constatate conform legii;
- b) altor boli și accidente care nu au legătură cu munca.

(2) La stabilirea stagiului de cotizare contributiv realizat necesar acordării pensiei de invaliditate nu se iau în considerare perioadele în care persoana a avut calitatea de asigurat în baza unui contract de asigurare încheiat, începând cu data de 1 ianuarie 2018, în baza prevederilor art. 6 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 163/2020, aprobată cu modificări prin Legea nr. 168/2021, cu modificările ulterioare, precum și ale art. 6 alin. (2) și (3) din prezenta lege.

(3) Au dreptul la pensie de invaliditate și elevii, ucenicii și studenții care au capacitatea de muncă diminuată din cauza accidentelor de muncă și bolilor profesionale survenite în timpul și din cauza practicii profesionale.

(4) Au dreptul la pensie de invaliditate angajații români care prestează muncă în străinătate din dispoziția angajatorilor români, în condițiile legii și ale regulamentelor europene sau acordurilor bilaterale privind coordonarea sistemelor de securitate socială, după caz, dacă au înregistrat un accident de muncă și dețin un document emis conform regulamentelor europene de coordonare a sistemelor de securitate socială nr. 883/2004 și nr. 987/2009 care să ateste faptul că fac obiectul legislației de securitate socială din România, respectiv documentul portabil A1”.

Pensia de urmaș

Art. 75

„(1) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș pe tot timpul vieții, la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin 15 ani.

(2) În cazul în care durata căsătoriei este mai mică de 15 ani, dar de cel puțin 10 ani, cuantumul pensiei de urmaș convenit soțului supraviețuitor se diminuează cu 0,5% pentru fiecare lună, respectiv cu 6% pentru fiecare an de căsătorie în minus”.

Calculul pensiilor

Art. 83

„(1) Cuantumul pensiei se determină prin înmulțirea numărului total de puncte realizat de asigurat cu valoarea punctului de referință.

(2) La determinarea cuantumului pensiei conform alin. (1), fracțiunile de leu se întregesc la un leu în favoarea pensionarului”.

Art. 84

„*) N.n. – ATENȚIE! Potrivit art. 167 din Lege, art. 84 alin. (6) intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024.

(1) Valoarea punctului de referință prevăzută la art. 83 alin. (1) reprezintă raportul dintre valoarea punctului de pensie la data intrării în vigoare a prezentei legi și nivelul mediu al stațiilor de cotizare prevăzute de legislația anterioară, respectiv nivelul 25.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, valoarea punctului de referință este de 81 de lei.

(3) Începând cu anul următor intrării în vigoare a prezentei legi, valoarea punctului de referință se majorează anual, la începutul fiecărui an, în luna ianuarie, cu rata medie anuală a inflației, la care se adaugă 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat, indicatori definitivi, cunoscuți în anul curent pentru anul calendaristic anterior, comunicați de Institutul Național de Statistică.

(4) În situația în care unul dintre indicatorii prevăzuți la alin. (3) are valoare negativă, la stabilirea valorii punctului de referință se utilizează indicatorul cu valoare pozitivă.

(5) În situația în care indicatorii prevăzuți la alin. (3) au valori negative se păstrează ultima valoare a punctului de referință.

(6) În anul 2024, valoarea punctului de pensie prevăzută pentru anul 2023, respectiv de 1.785 de lei, se majorează cu 13,8% și este de 2.032 de lei.

(7) Începând cu anul 2025, procentul de majorare rezultat din aplicarea prevederilor alin. (3)-(5) nu poate fi mai mare decât procentul de creștere al veniturilor din contribuțiile de asigurări sociale la buget sau rata medie anuală a inflației din ultimii 2 ani, indicatori definitivi, cunoscuți în ultimii 2 ani anteriori, comunicați de Institutul Național de Statistică, situație în care se acordă procentul cel mai avantajos.

(8) În luna iunie a fiecărui an, Consiliul Fiscal întocmește un raport referitor la respectarea regulilor de majorare a valorii punctului de referință, conform alin. (3)-(5), precum și la eventualele abateri de la regula de majorare și impactul financiar determinat de acestea. Raportul se publică pe site-ul Consiliului Fiscal.

(9) În situația constatării abaterilor prevăzute la alin. (8), autoritățile competente vor lua măsuri corective, prin modificarea cadrului legal, pentru a compensa impactul financiar, în valoare actualizată netă, generat de majorările ad-hoc ale valorii punctului de referință.

(10) Începând cu anul 2027 și periodic, din 3 în 3 ani, Consiliul Fiscal întocmește un raport privind evoluția cheltuielilor cu pensiile publice în funcție de proiecțiile Ageing Working Group (AWG). Raportul se publică pe site-ul Consiliului Fiscal.

(11) În situația constatării depășirii cheltuielilor cu pensiile publice comparativ cu raportul la care face referire alin. (10), luate în considerare la momentul adoptării prezentei legi, autoritățile competente vor lua măsurile necesare pentru revenirea la referința stabilită, exprimată ca procent din PIB, inclusiv de creștere a contribuțiilor de asigurări sociale de stat”.

Art. 85

„(1) Numărul total de puncte realizat de asigurat se obține din însumarea punctajelor anuale ale acestuia și a numărului de puncte de stabilitate.

(2) Punctajul anual al asiguratului se determină prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare realizate într-un an calendaristic.

(3) Pentru stagiul de cotizare contributiv realizat peste 25 de ani contributivi se acordă un număr de puncte de stabilitate astfel:

a) 0,50 puncte pentru fiecare an realizat peste 25 de ani;

b) 0,75 puncte pentru fiecare an realizat peste 30 de ani;

c) un punct pentru fiecare an realizat peste 35 ani.

(4) Stagiile de cotizare contributive prevăzute la alin. (3) sunt cele realizate în sistemul public de pensii.

(5) Numărul de puncte de stabilitate prevăzut la alin. (3) se acordă proporțional și pentru fracțiunile de an.

(6) Prevederile alin. (3)-(5) nu se aplică pentru perioadele în care se cumulează pensia din sistemul public sau, după caz, pensia de serviciu acordată în baza unor legi cu caracter special, cu venituri asigurate conform legii.

(7) Punctajul lunar se calculează prin raportarea venitului brut lunar realizat sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat din anul respectiv.

(8) În situația asiguraților care, în aceeași perioadă de timp, pe lângă veniturile de natura celor prevăzute de Codul fiscal pentru care s-a datorat contribuția de asigurări sociale, dovedesc și venituri asigurate în baza unui contract de asigurare socială, la determinarea punctajului lunar se au în vedere veniturile lunare asigurate cumulate.

(9) În cazul persoanelor care au încheiat contractul de asigurare socială prevăzut la art. 6 alin. (3), punctajul lunar se calculează prin raportarea venitului lunar asigurat la câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat din anul în care s-a încheiat contractul de asigurare socială.

(10) Punctajul lunar calculat în condițiile alin. (9) se atribuie pentru fiecare lună calendaristică prevăzută în contractul de asigurare socială pentru care s-a achitat contribuția de asigurări sociale.

(11) La calcularea punctajelor anuale, a punctajelor lunare și a numărului total de puncte realizat se utilizează 5 zecimale.

(12) În situația asiguratului care contribuie la un fond de pensii administrat privat, punctajul lunar stabilit în condițiile prezentei legi se corectează cu raportul dintre cota de contribuție de asigurări sociale datorată la sistemul public de pensii de asigurat, prevăzută de Codul fiscal, din care s-a dedus cota de contribuție aferentă fondului de pensii administrat privat și cota de contribuție prevăzută pentru persoanele fizice care obțin venituri din salarii sau asimilate salariilor, potrivit Codului Fiscal, sau pentru care există obligația plății contribuției de asigurări sociale”.

(...)

Stabilirea și plata pensiilor

Art. 89

„(1) Pensia se acordă la cererea titularului dreptului sau reprezentantului legal al acestuia, depusă personal ori prin mandatar desemnat prin procură specială.

(2) Cererea de pensionare, împreună cu actele prin care se dovedește îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege, se depune, în termen de 30 de zile de la data îndeplinirii acestor condiții, la casa teritorială de pensii competentă, în a cărei rază domiciliază titularul.

(3) Obligația depunerii actelor prevăzute la alin. (2) revine în exclusivitate titularului sau reprezentantului legal al acestuia.

(4) În aplicarea instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, persoanele care au locul de ședere permanentă în străinătate pot depune cererea prin care solicită acordarea de drepturi de pensie din sistemul public de pensii, împreună cu actele prin care se face dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege, la instituția de asigurări sociale competentă din statul de ședere permanentă.

(5) Cererea de pensionare, depusă conform prevederilor alin. (2) sau (4), poate fi retrasă la solicitarea titularului, a reprezentantului legal ori a mandatului desemnat prin procură specială, până la emiterea deciziei de pensionare”.

(...)

Art. 105

„În sistemul public de pensii, pensionarii pot cumula pensia cu venituri dintr-o activitate pentru care se datorează contribuții de asigurări sociale, potrivit Codului fiscal, precum și persoanele care desfășoară activitate în calitate de prestator casnic, potrivit Legii nr. 111/2022, și care datorează contribuția de asigurări sociale, indiferent de nivelul acestora, cu excepția:

a) soțului supraviețuitor beneficiar al unei pensii de urmaș care realizează venituri lunare aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. a), b) sau d), mai mari decât salariul minim brut pe țară garantat în plată;

b) pensionarului, beneficiar al unei pensii anticipate, care realizează venituri lunare aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) lit. a), b) sau d)”.

(...)

Alte prestații de asigurări sociale

Art. 108

„În sistemul public de pensii, în afara pensiilor, se mai pot acorda, în condițiile prezentei legi, următoarele prestații de asigurări sociale:

a) tratament balnear, altul decât cel care, potrivit legii, se suportă de la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, pentru asigurați și pensionari;

b) ajutor de deces, în cazul decesului asiguratului, al pensionarului sau al unui membru al familiei acestora”.

(...)

Art. 113

„(1) În cazul decesului asiguratului, pensionarului sau al unui membru de familie al acestora, ajutorul de deces prevăzut la art. 111 sau art. 112 poate fi achitat și către o persoană juridică, dacă aceasta face dovada că a suportat cheltuielile ocazionate de deces.

(2) În situația prevăzută la alin. (1), plata ajutorului de deces se face pe baza documentelor justificative prin virament bancar”.

Atribuțiile CNPP și ale caselor teritoriale de pensii

Art. 126

„(1) Salarizarea personalului CNPP, al caselor teritoriale de pensii, al INEMRCM și a personalului cabinetelor teritoriale de expertiză medicală a capacității de muncă se realizează potrivit Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Cheltuielile curente și de capital ale CNPP, ale caselor teritoriale de pensii și ale INEMRCM se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat”.

Jurisdicția asigurărilor sociale

Art. 127

„*) N.n. – ATENȚIE! Potrivit art. 167 din Lege, art. 127 intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024.

(1) Deciziile emise de casele teritoriale de pensii pot fi contestate, în termen de 45 de zile de la comunicare, la instanța judecătorească competentă.

(2) Deciziile necontestate în termenul prevăzut la alin. (1) sunt definitive”.

(...)

Dispoziții tranzitorii și finale. Intrare în vigoare

Art. 133

„(1) Perioadele de vechime în muncă realizate în grupa a II-a de muncă până la data de 1 aprilie 2001 constituie stagiul de cotizare în condiții deosebite, în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare, cu excepția celor realizate în activitățile care, conform prevederilor art. 28 alin. (1) lit. b), sunt încadrate în condiții speciale.

(2) *Perioadele de vechime în muncă realizate în grupa I de muncă până la data de 1 aprilie 2001 în activitățile care, conform prevederilor art. 28 alin. (1) lit. a)-c) și e), sunt încadrate în condiții speciale, constituie stagii de cotizare în condiții speciale, conform legii, în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare.*

(3) *Constituie stagiul de cotizare în condiții speciale de muncă, potrivit art. 28 alin. (1) lit. b), perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001 în care salariații au desfășurat activități de cercetare, explorare, exploatare sau prelucrare a materiilor prime nucleare în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupele I și a II-a de muncă și care, potrivit legislației în vigoare, începând cu data de 1 aprilie 2001 și până la data intrării în vigoare a prezentei legi sunt încadrate în condiții speciale de muncă.*

(4) *Este asimilată stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități, pe toată durata programului normal de lucru în fiecare lună, dintre cele prevăzute la art. 28 alin. (1) lit. d) și f)-j) în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I de muncă.*

(5) *Dovada vechimii în muncă în grupele I și/sau a II-a de muncă realizate anterior datei de 1 aprilie 2001 se face cu carnetul de muncă, întocmit cu respectarea prevederilor Decretului nr. 92/1976 privind carnetul de muncă, cu modificările ulterioare.*

(6) *În situația în care perioadele de vechime în muncă realizată în grupele I și/sau a II-a de muncă nu sunt înregistrate în carnetul de muncă sau înregistrarea acestor perioade este efectuată incorect ori incomplet, dovada acestora se poate face cu adevărinite eliberate de către angajatori sau deținătorii legali de arhive sau operatorii economici autorizați de Arhivele Naționale pentru prestarea serviciilor arhivistice care au dreptul legal de a certifica aceste date, conform modelului prevăzut în anexa nr. 9, în original.*

(7) *Dovada stagiului de cotizare asimilat în condiții speciale conform alin. (4) se face prin adevărinită eliberată de angajator, deținătorul legal de arhivă sau operatorul economic autorizat de Arhivele Naționale pentru prestarea serviciilor arhivistice care are dreptul legal de a certifica aceste date, după caz, conform modelului prevăzut în anexele nr. 10 și 11, în original.*

(8) *Adevărinitele care atestă încadrarea activității în grupele I și a II-a de muncă, respectiv asimilarea în condiții speciale, sunt valorificate numai în situația în care au fost emise conform legii, pe baza documentelor primare care pot fi verificate și care au fost întocmite anterior datei de 1 aprilie 2001.*

(9) *Prin documente primare care pot fi verificate se înțelege: actul administrativ de nominalizare a persoanelor încadrate în grupe superioare de muncă sau, în lipsa acestuia, actul administrativ privind încadrarea locurilor de muncă/activităților/categoriilor profesionale în grupe superioare de muncă; contractul individual de muncă; contractul colectiv de muncă; decizii interne; actul administrativ de modificare a locului de muncă sau a sarcinilor de serviciu; extrasul din statele de plată din care să rezulte secția/atelierul/locul de muncă, precum și orice alte documente justificative.*

(10) *În situația în care există suspiciuni cu privire la legalitatea încadrării activității în grupele I și/sau a II-a de muncă/asimilării în condiții speciale, angajatorii sau deținătorii legali de arhivă sau operatorii economici autorizați de Arhivele Naționale pentru prestarea serviciilor arhivistice care au dreptul legal de a certifica aceste date sunt obligați să pună la*

dispoziția CNPP și/sau a caselor teritoriale de pensii, după caz, la solicitarea acestora, documentele primare prevăzute la alin. (9) pe baza cărora s-au eliberat aceste adeverințe, în vederea verificării respectării legislației în domeniu. Prelucrarea datelor se realizează în condițiile Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016.

(11) În situația în care, ca urmare a verificărilor prevăzute la alin. (10), se constată încălcări ale legislației privind încadrarea în grupe superioare de muncă sau nu sunt prezentate documentele care au stat la baza eliberării adeverințelor, perioadele respective sunt valorificate ca vechime în muncă/stagiu de cotizare în condiții normale de muncă.

(12) În situația în care, ca urmare a verificărilor prevăzute la alin. (10), se constată încălcări ale legislației care reglementează asimilarea locurilor de muncă în condiții speciale sau nu sunt prezentate documentele care au stat la baza eliberării adeverințelor prevăzute la alin. (7), perioadele respective sunt valorificate ca vechime în muncă în grupa I sau, după caz, în condiții normale de muncă”.

(...)

Art. 153

„La data intrării în vigoare a prezentei legi, președintele CNPP și membrii consiliului de administrație își continuă mandatul început în conformitate cu prevederile Legii nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, până la împlinirea termenului pentru care au fost numiți, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 118 alin. (8)”.

Art. 154

„(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, pentru pensiile stabilite în fostul sistem de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor anterior datei de 1 aprilie 2001 se atribuie un număr total de puncte determinat prin împărțirea cuantumului pensiei cuvenit sau aflat în plată la valoarea punctului de referință prevăzută la art. 84.

(2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, pensiile prevăzute la alin. (1) se recalculează din oficiu, prin determinarea numărului total de puncte și a cuantumului fiecărei pensii, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(3) În situația în care numărul total de puncte rezultat în urma recalculării prevăzute la alin. (2) este mai mic decât numărul de puncte determinat conform alin. (1), se mențin cuantumul aflat în plată la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și numărul de puncte corespunzător acestuia.

(4) Numărul de puncte determinat conform alin. (1), precum și cuantumul aflat în plată la data intrării în vigoare a prezentei legi se mențin și în cazul persoanelor care nu fac dovada realizării unui stagiu de cotizare în fostul sistem de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor anterior datei de 1 aprilie 2001.

(5) Drepturile de pensie recalculat conform alin. (2) se acordă de la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

Art. 155

„(1) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, pensiile prevăzute la art. 144 alin. (1) se recalculează din oficiu, prin valorificarea din adeverințele care îndeplinesc condițiile de valabilitate și legalitate, prevăzute la art. 4 alin. (1) și art. 5 alin. (1) din Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 487/2021 privind efectuarea operațiunilor de evaluare a pensiilor din sistemul public stabilite până la data de 1 septembrie 2023, a sporurilor/veniturilor nepermanente sau a veniturilor lunare, brute sau nete, după caz, realizate anterior datei de 1 aprilie 2001, plătite din fondul de salarii, asupra cărora s-a datorat, potrivit legii, contribuția de asigurări sociale de stat, nevalorificate la calculul drepturilor de pensie cuvenite sau aflate în plată.

(2) Drepturile recalculate potrivit alin. (1) se acordă începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi”.

Art. 156

„(1) În cazul sumelor încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale/alte drepturi prevăzute de legi speciale, casele teritoriale de pensii emit decizii de recuperare, prin care se stabilește în sarcina beneficiarilor obligația de restituire a acestor sume.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1) se stabilesc cu respectarea termenului general de prescripție a dreptului la acțiune, de 3 ani, calculat de la data constatării.

(3) Decizia de recuperare a sumelor încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale/alte drepturi prevăzute de legi speciale constituie titlu executoriu.

(4) Debitele reprezentând prestații de asigurări sociale/alte drepturi prevăzute de legi speciale, mai mici de 40 lei, nu se mai urmăresc.

(5) Actualizarea sumei prevăzute la alin. (4), ca urmare a modificării prevederilor legale în materie, se face prin ordin al președintelui CNPP.

(6) Sumele rămase nerecuperate după decesul beneficiarilor nu se mai urmăresc.

(7) În cazul sumelor cu titlu de prestații de asigurări sociale/alte drepturi prevăzute de legi speciale virate din eroare, ulterior decesului, în contul bancar al titularului, eroare determinată de necomunicarea, până la data efectuării viramentului, prin orice mijloace, către casa teritorială de pensii, a cauzei de încetare a plății drepturilor, aceasta are obligația de a efectua demersuri în vederea identificării persoanei care a încasat sumele respective.

(8) Prin excepție de la dispozițiile art. 2.187 alin. (1) din Codul civil, precum și de la Legea nr. 209/2019, în cazul prevederilor alin. (7), la cererea casei de pensii, banca are obligația de a restitui plătitorului de drepturi sumele necuvenite din contul titularului decedat, până la limita soldului disponibil din ziua înregistrării cererii, în baza următoarelor documente justificative: cerere de restituire, copie a certificatului de deces, decizie de recuperare a sumelor necuvenite emisă de casa de pensii. Termenul de restituire este de cel mult 30 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii.

(9) În situația în care, în urma demersurilor efectuate, persoana care a încasat necuvenit prestația nu poate fi identificată în termen de 3 ani de la data decesului titularului dreptului, suma încasată necuvenit nu se mai urmărește”.

(...)

Art. 167

„Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 septembrie 2024, cu excepția art. 46 alin. (2), art. 84 alin. (6), art. 127, art. 168 alin. (2) și art. 169, care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024”.

Art. 168

„*) N.n. – ATENȚIE! Potrivit art. 167 din Lege, art. 168 alin. (2) intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024.

(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a) Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare;

b) Hotărârea Guvernului nr. 257/2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 214 din 28 martie 2011, cu modificările și completările ulterioare;

c) art. 22 din Legea nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 25 martie 2014;

d) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 163/2020 pentru completarea art. 159 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, precum și pentru adoptarea unor măsuri în domeniul asigurării unor persoane în sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 883 din 28 septembrie 2020, aprobată cu modificări prin Legea nr. 168/2021, cu modificările ulterioare;

e) art. 20 alin. (2)-(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2000 privind Statutul personalului silvic, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 30 mai 2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 427/2001, cu modificările și completările ulterioare;

f) art. 34 și 35 din Legea nr. 195/2020 privind statutul personalului feroviar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 7 septembrie 2020, cu modificările ulterioare;

g) art. 12 alin. (1) lit. g) și art. 16-20 din Legea nr. 5/2021 privind Statutul personalului profesionist operativ de intervenție din cadrul serviciilor civile care asigură asistență publică medicală de urgență și prim ajutor calificat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 27 din 11 ianuarie 2021, cu modificările ulterioare;

h) Legea nr. 218/2015 privind protejarea și sprijinirea persoanelor afectate de emisiile de substanțe nocive provenite din extracțiile de ștei din zona Suplacu de Barcău, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 27 iulie 2015, cu modificările ulterioare;

i) Ordinul nr. 487/2021 al ministrului muncii și protecției sociale privind efectuarea operațiunilor de evaluare a pensiilor din sistemul public stabilite până la data de 1 septembrie 2023, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 609 din 18 iunie 2021;

j) orice alte dispoziții contrare prezentei legi.

(2) *Legea nr. 127/2019 privind sistemul public de pensii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 563 din 9 iulie 2019, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă la data de 1 ianuarie 2024*".

Art. 169

„*) N.n. – ATENȚIE! Potrivit art. 167 din Lege, art. 169 intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024.

În aplicarea prezentei legi, în termen de 90 de zile de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I, se emit norme metodologice, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului”.

Art. 170

„Anexele nr. 1-15 fac parte integrantă din prezenta lege”.

STATUTUL ASISTENTULUI JUDECĂTORULUI (LEGEA NR. 393/2023)

De Redacția Pro Lege

Actul publicat în Monitorul Oficial	Sumar
Legea nr. 393/2023 privind statutul asistentului judecătorului (M. Of. nr. 1132 din 14 decembrie 2023)	<i>Prezenta lege reglementează statutul asistentului judecătorului, a cărei activitate constituie un sprijin pentru judecători și asigură premisele pentru îmbunătățirea eficienței și calității actului de justiție, prin îndeplinirea oricăror atribuții stabilite în condițiile legii de judecători.</i>

În M. Of. nr. 1132 din data de 14 decembrie 2023 s-a publicat **Legea nr. 393/2023 privind statutul asistentului judecătorului.**

Redăm, în cele ce urmează, prevederile principale ale acestei Legi.

Structură

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

CAPITOLUL II: Recrutarea asistenților judecătorului

CAPITOLUL III: Formarea inițială a asistenților judecătorului și perioada de probă

CAPITOLUL IV: Formarea profesională continuă și evaluarea periodică a asistenților judecătorului

CAPITOLUL V: Suspendarea din funcție și eliberarea din funcția de asistent al judecătorului

CAPITOLUL VI: Drepturile și îndatoririle asistenților judecătorului

CAPITOLUL VII: Răspunderea asistenților judecătorului

CAPITOLUL VIII: Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 3

(1) Asistenții judecătorului funcționează la curțile de apel, la tribunale, precum și la tribunale specializate.

(2) Numărul de posturi de asistenți ai judecătorului pentru fiecare curte de apel și instanțele din circumscripția acestora se stabilește, în funcție de necesarul de personal calificat al instanțelor judecătorești, de către ordonatorul principal de credite, cu avizul conform al Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

(3) Președintele curții de apel poate dispune ca oricare dintre asistenții judecătorului care funcționează la instanțele din circumscripția curții de apel să își desfășoare temporar activitatea la o altă instanță din aceeași circumscripție, chiar dacă nu există posturi ori acestea nu sunt vacante, dacă situația acelei instanțe impune această măsură.

(4) Desfășurarea temporară a activității prevăzute la alin. (3) se realizează în condițiile detașării prevăzute la art. 45-47 din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 4

(1) Recrutarea asistenților judecătorului se face prin concurs organizat la nivelul curților de apel. Procedura de organizare și desfășurare a concursului se stabilește prin regulament aprobat de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Organizarea concursului pentru ocuparea posturilor de asistent al judecătorului la instanțele judecătorești se aprobă de către Secția pentru judecători, la propunerea curții de apel în a cărei circumscripție sunt aceste posturi.

(3) Numărul de posturi scoase la concurs se stabilește de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii în funcție de posturile vacante existente în cadrul instanțelor judecătorești.

Art. 5

(1) Calendarul desfășurării concursului, numărul de posturi vacante de asistent al judecătorului scoase la concurs, cu indicarea expresă a instanțelor în cadrul cărora există aceste posturi, tematica și bibliografia pentru concurs, cuantumul taxei de înscriere, precum și locul susținerii acestuia se publică pe pagina de internet a curții de apel, cel mai târziu cu 45 de zile înainte de data susținerii probei scrise.

(2) Dosarele de înscriere se depun la sediul curții de apel la nivelul căreia se organizează concursul, în termen de 10 zile de la data publicării anunțului de concurs, și trebuie să cuprindă toate documentele din care să rezulte îndeplinirea condițiilor de participare la concurs. Prin cererea de înscriere candidații optează fie pentru posturile vacante scoase la concurs pentru curtea de apel, fie pentru posturile vacante scoase la concurs pentru un tribunal și instanțele din circumscripția acestuia.

(3) Pentru înscrierea la concurs, candidatul plătește o taxă al cărei cuantum se stabilește de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, în

funcție de cheltuielile necesare pentru organizarea concursului. Taxa de înscriere la concurs se restituie în cazul unor situații obiective de împiedicare a participării la concurs intervenite înainte de susținerea primei probe a concursului.

(...)

Art. 10

(1) Concursul pentru numirea în funcția de asistent al judecătorului constă în susținerea următoarelor probe:

- a) o probă practică eliminatorie de verificare a abilităților de operare pe calculator;
- b) o probă scrisă eliminatorie de verificare a cunoștințelor juridice, teoretice și practice;
- c) un interviu.

(2) Verificarea abilităților de operare pe calculator se face de către comisia de examinare și se notează cu „admis” sau „respins”. Rezultatele se publică pe pagina de internet a curții de apel. Candidații declarați admiși la proba practică eliminatorie participă la susținerea probei scrise de verificare a cunoștințelor juridice, teoretice și practice.

(3) Proba scrisă de verificare a cunoștințelor juridice constă în elaborarea unei lucrări la disciplinele drept civil, drept procesual civil, drept penal și drept procesual penal.

(4) Baremul de evaluare și notare la proba scrisă se publică pe pagina de internet a curții de apel după încheierea probei. În termen de 24 de ore de la publicarea baremului candidații pot formula contestații la acesta, care se depun ori se transmit, prin fax sau e-mail, la curtea de apel. Contestațiile la barem se soluționează de comisia de soluționare a contestațiilor, în cel mult 48 de ore de la expirarea termenului de contestare. Soluția se motivează în termen de 3 zile de la expirarea termenului pentru soluționarea contestațiilor. Baremul stabilit în urma soluționării contestațiilor se publică pe pagina de internet a curții de apel.

(5) Lucrarea se notează cu note de la 1 la 10, cu două zecimale, fără rotunjire. Nota 1 se acordă atunci când punctajul obținut de candidat este mai mic sau egal cu această notă.

(...)

Art. 20

(1) Formarea inițială a asistenților judecătorului se realizează în cadrul curților de apel în a căror circumscripție au fost numiți, cu sprijinul Institutului Național al Magistraturii.

(2) Durata stagiului de formare inițială este de șase luni și constă în pregătire teoretică și practică, realizată în condițiile stabilite prin regulamentul aprobat de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

Art. 21

După finalizarea formării inițiale, pentru verificarea aptitudinilor, asistenții judecătorului sunt supuși unei perioade de probă de 90 de zile calendaristice.

Art. 22

(1) După încheierea perioadei de probă, asistenții judecătorului pot fi definiți-vați în funcție, la propunerea președintelui instanței în cadrul căreia funcționează, pe baza referatului întocmit de judecătorii care coordonează activitatea acestora.

(2) Persoana care nu este definitivată în condițiile alin. (1) este eliberată din funcție prin decizie a președintelui curții de apel.

(...)

Art. 30

Pentru activitatea desfășurată, asistenții judecătorului au dreptul la o salarizare stabilită în condițiile prevăzute de lege pentru judecătorii stagiați.

Art. 31

Asistenții judecătorului beneficiază anual de un concediu de odihnă plătit de 30 de zile lucrătoare, precum și de alte concedii în condițiile legii.

Art. 32

Pe lângă drepturile prevăzute de prezenta lege, asistenții judecătorului beneficiază și de alte drepturi prevăzute de legislația muncii și de legislația asigurărilor sociale pentru personalul plătit din fonduri publice.

Art. 33

Îndeplinirea atribuțiilor specifice ale asistenților judecătorului trebuie să se facă astfel încât să fie respectate independența și imparțialitatea judecătorului.

Art. 34

Asistenții judecătorului au obligația să își îndeplinească îndatoririle de serviciu cu profesionalism, imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legea, și să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului justiției.

MĂSURI FISCAL-BUGETARE ÎN DOMENIUL CHELTUIELILOR PUBLICE, PENTRU CONSOLIDARE FISCALĂ, COMBATERICA EVAZIUNII FISCALE (O.U.G. NR. 115/2023)

De Redacția Pro Lege

Actul publicat în Monitorul Oficial	Sumar
<p>Ordonanță de urgență a Guvernului- (O.U.G.) nr. 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene (M. Of. nr. 1139 din 15 decembrie 2023)</p>	<p><i>O.U.G. nr. 115/2023 modifică:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Codul fiscal;</i> <p><i>Codul fiscal va fi republicat în M. Of., dându-se textelor o nouă numerotare</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Legea nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar și pentru modificarea O.U.G. nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată, publicată în M. Of. nr. 242/9 aprilie 2015;</i>- <i>O.U.G. nr. 120/2021 privind administrarea, funcționarea și implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura și factura electronică în România (...) publicată în M. Of. nr. 960/7 octombrie 2021, aprobată cu modif. și compl. prin Legea nr. 139/2022;</i>- <i>O.U.G. nr. 41/2022 pentru instituirea Sistemului național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri cu risc fiscal ridicat RO e-Transport și de abrogare a art. XXVIII din O.U.G. nr. 130/2021, publicată în M. Of. nr. 356/11 aprilie 2022, aprobată prin Legea nr.</i>

	<p>375/2023 din M. Of. nr. 1110 din 11 decembrie 2023;</p> <p>– Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, publicată în M. Of. nr. 977/27 octombrie 2023;</p> <p>Termenele prevăzute la alin. (3) al art. XVII, alin. (6) al art. XVIII, la alin. (7) al art. XX și la alin. (7) al art. XXIX din Legea nr. 296/2023 se prorogă până la data 30.06.2024</p> <p>– Legea contabilității nr. 82/1991, rep. în M. Of. nr. 454/18 iunie 2008;</p> <p>– Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;</p> <p>– O.U.G. nr. 90/2023 pentru aprobarea unor măsuri de reducere a cheltuielilor bugetare pe anul 2023 (...), publicată în M. Of. nr. 979/27 octombrie 2023;</p> <p>– Legea învoățământului preuniversitar nr. 198/2023, publicată în M. Of. nr. 613/5 iulie 2023 și Legea învoățământului superior nr. 199/2023, publicată în M. Of. nr. 614 din 5 iulie 2023;</p> <p>– O.U.G. nr. 131/2021 privind modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, publicată în M. Of. nr. 1201/17 decembrie 2021.</p>
--	---

În M. Of. nr. 1139 din data de 15 decembrie 2023 s-a publicat **Ordonanța de urgență a Guvernului (O.U.G.) nr. 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene.**

Redăm, în cele ce urmează, prevederile principale ale acestei Ordonanțe.

*Structură***CAPITOLUL I: Prevederi referitoare la cheltuielile publice****CAPITOLUL II: Prevederi referitoare la consolidarea fiscală****CAPITOLUL III: Prevederi referitoare la combaterea evaziunii fiscale****CAPITOLUL IV: Dispoziții tranzitorii și finale****Art. I**

(1) Prin derogare de la prevederile art. 12 alin. (2) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, începând cu data de 1 ianuarie 2024, **cuantumul brut al salariilor de bază/soldelor de funcție/salariilor de funcție/indemnizațiilor de încadrare lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice potrivit prevederilor legale în vigoare se majorează cu 5%** față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 13 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, începând cu data de 1 ianuarie 2024, **indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică locală și funcțiile asimilate acestora**, prevăzute în anexa nr. IX litera C la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, **se majorează cu 5%** față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023.

(3) Prin excepție de la alin. (1) și prin derogare de la prevederile art. 12 alin. (2) din Legea cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, **cuantumul brut al salariilor de bază ale personalului din învățământ se majorează în anul 2024 cu 20%**, în medie, în 2 tranșe, respectiv:

- a) prima tranșă începând cu data de 1.01.2024;
- b) a doua tranșă începând cu data de 1.06.2024.

(4) Salariile de bază ale personalului prevăzut la alin. (3) se stabilesc prin ordonanță de urgență a Guvernului inițiată de Ministerul Educației și Ministerului Muncii și Solidarității Sociale.

(5) Prin derogare de la prevederile art. 39 alin. (2) din Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, pentru personalul nou-încadrat, pentru personalul numit/încadrat în aceeași instituție/autoritate publică pe funcții de același fel, inclusiv pentru personalul promovat în funcții sau în grade/trepte profesionale, pentru care nu există funcție similară în plată, cuantumul brut al salariilor de bază/soldelor de funcție/salariilor de funcție/indemnizațiilor de încadrare lunară se stabilește la nivelul reglementat pentru anul 2022 în anexele la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, la care se aplică prevederile art. 10 privind gradația corespunzătoare vechimii în muncă, majorat cu 5%.

Art. II

Începând cu data de 1 ianuarie 2024, cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor, primelor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut lunar, solda lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice se menține cel mult la nivelul cuantumului acordat pentru luna decembrie 2023, în măsura în care personalul ocupă aceeași funcție și își desfășoară activitatea în aceleași condiții.

(...)

Art. VIII

(1) Tranșele aferente sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din instituțiile și autoritățile publice, care fac obiectul plății eșalonate, conform legii, neplătite până la data de 31 decembrie 2023, se plătesc eșalonat, începând cu anul 2024, în tranșele prevăzute la art. IX alin. (1).

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în ceea ce privește tranșele aferente sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive având ca obiect acordarea de daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, care fac obiectul plății eșalonate, conform legii, neplătite până la data de 31 decembrie 2023.

Art. IX

(1) Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din instituțiile și autoritățile publice, **devenite executorii în perioada 1 ianuarie 2024-31 decembrie 2024**, se va realiza astfel:

a) în primul an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 5% din valoarea titlului executoriu;

b) în al doilea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 10% din valoarea titlului executoriu;

c) în al treilea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;

d) în al patrulea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;

e) în al cincilea an de la data la care hotărârea judecătorească devine executorie se plătește 35% din valoarea titlului executoriu.

(2) Procedura de plată eșalonată prevăzută la alin. (1) se aplică și în ceea ce privește plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești devenite executorii în perioada 1 ianuarie 2024-31 decembrie 2024, având ca obiect acordarea unor drepturi reprezentând diurnă, cazare, hrană sau facilitarea legăturii cu familia,

prevăzute de legislația privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român.

(3) Procedura de plată eșalonată prevăzută la alin. (1) se aplică și în ceea ce privește plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești devenite executorii în perioada 1 ianuarie 2024-31 decembrie 2024, având ca obiect acordarea de daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar.

(4) În cursul termenului prevăzut la alin. (1), orice procedură de executare silită se suspendă de drept.

(5) La sumele eșalonate conform alin. (1) se acordă dobânda legală remuneratorie, calculată de la data la care hotărârea judecătorească a rămas executorie.

(6) Prin ordin al ordonatorilor principali de credite se stabilește procedura de efectuare a plății titlurilor executorii, cu respectarea termenelor prevăzute la alin. (1).

(...)

Art. XXXVIII

Alineatul (1) al articolului 14 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Personalul care deține titlul științific de doctor beneficiază de o indemnizație pentru titlul științific de doctor în cuantum de 50% din nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, care se acordă lunar numai dacă își desfășoară activitatea în domeniul pentru care deține titlul și dacă are prevăzute în fișa postului un set de atribuții obiective și cuantificabile care să permită verificarea lunară a modului în care activitatea acestuia este valorificată în mod suplimentar. Cuantumul salarial al acestei indemnizații nu se ia în calcul la determinarea limitei sporurilor, compensațiilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor prevăzută la art. 25”.

(...)

Art. XLI

(1) Prin derogare de la prevederile art. 213 alin. (2) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, în anul 2024, **pensiile de serviciu** stabilite în condițiile legii **nu se actualizează cu rata medie anuală a inflației**.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 685 alin. (10) din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările

ulterioare, în anul 2024, **pensiile de serviciu** stabilite în condițiile legii **nu se actualizează cu rata medie anuală a inflației.**

(3) În anul 2024, **indemnizațiile pentru limită de vârstă** acordate în temeiul Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **nu se actualizează cu rata medie anuală a inflației.**

(...)

Codul fiscal

Art. LIII

Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, **se modifică și se completează după cum urmează:**

1. La articolul 22, alineatul (10¹) se abrogă.

2. La articolul 25 alineatul (3) litera b), punctul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„2. cheltuielile pentru funcționarea corespunzătoare a unor unități aflate în administrarea contribuabililor, precum: creșe, grădinițe, școli, muzee, biblioteci, cantine, baze sportive, cluburi, cămine de nefamiliști și altele asemenea;”

3. La articolul 25 alineatul (3) litera b), după punctul 3 se introduce un nou punct, pct. 3¹, cu următorul cuprins:

„3¹. sumele achitate de contribuabil pentru plasarea copiilor angajaților în unități de educație timpurie, potrivit reglementărilor legale din domeniul educației naționale, dar nu mai mult de 1.500 lei/lună pentru fiecare copil; în sensul prevederilor prezentului punct, condițiile acordării sumelor pentru plasarea copiilor angajaților în unități de educație timpurie, supuse limitării fiscale, sunt cele prevăzute la art. 76 alin. (41) lit. i)”.

4. La articolul 25 alineatul (3), literele j) și k) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„j) cheltuielile pentru funcționarea, întreținerea și repararea locuințelor de serviciu, deductibile în limita corespunzătoare suprafețelor construite prevăzute de Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

k) 50% din valoarea cheltuielilor de funcționare, întreținere și reparații aferente unui sediu aflat în locuința proprietate personală a unei persoane fizice, folosită și în scop personal, corespunzătoare suprafețelor puse la dispoziția contribuabilului în baza contractelor încheiate între părți, în acest scop; ”

5. La articolul 25 alineatul (3), după litera k) se introduce o nouă literă, lit. k¹), cu următorul cuprins:

„k¹) 50% din valoarea cheltuielilor de funcționare, întreținere și reparații aferente unui sediu social achiziționat de către contribuabil în clădiri de locuințe sau în clădiri individuale de locuit, din ansambluri rezidențiale definite potrivit

prevederilor legale, care nu este utilizat exclusiv în scopul activității economice. În cazul în care sediul social, aflat în patrimoniul contribuabilului, este utilizat în scop personal de către acționari sau asociați, cheltuielile respective sunt considerate ca fiind efectuate în favoarea acestora, potrivit prevederilor alin. (4) lit. d), fiind nedeductibile la calculul rezultatului fiscal;”

6. La articolul 25 alineatul (4), partea introductivă a literei i) se modifică și va avea următorul cuprins:

„i) cheltuielile de sponsorizare și/sau mecenat, acordate potrivit legii; contribuabilii care efectuează sponsorizări și/sau acte de mecenat, potrivit prevederilor Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii bibliotecilor nr. 334/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare, scad sumele aferente din impozitul pe profit datorat la nivelul valorii minime dintre următoarele:”

(...)

13. La articolul 26, după alineatul (11) se introduce un nou alineat, alin. (12), cu următorul cuprins:

„(12) Prevederile alin. (1) referitoare la deducerea, în limita procentului de 30%, a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor reprezentând sume datorate de clienții interni și externi pentru produse, semifabricate, materiale, mărfuri vândute, lucrări executate și servicii prestate se aplică pentru creanțele înregistrate începând cu 1 ianuarie 2024”.

(...)

15. Articolul 31 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 31: Pierderi fiscale

(1) Pierderile fiscale anuale stabilite prin declarația de impozit pe profit, începând cu anul 2024/anul fiscal modificat care începe în anul 2024, după caz, se recuperează din profiturile impozabile realizate, în limita a 70% inclusiv, în următorii 5 ani consecutivi. Recuperarea pierderilor se va efectua în ordinea înregistrării acestora, la fiecare termen de plată a impozitului pe profit.

(2) Pierdere fiscală înregistrată de contribuabilii care își încetează existența ca efect al unei operațiuni de fuziune sau divizare totală se recuperează de către contribuabilii nou-înființați ori de către cei care preiau patrimoniul societății absorbite sau divizate, după caz, proporțional cu activele transferate persoanelor juridice beneficiare, potrivit proiectului de fuziune/divizare. Pierdere fiscală înregistrată de contribuabilii care nu își încetează existența ca efect al unei operațiuni de desprindere a unei părți din patrimoniul acestora, transferată ca întreg, se recuperează de acești contribuabili și de cei care preiau parțial patrimoniul societății cedente, după caz, proporțional cu activele transferate persoanelor juridice beneficiare, potrivit proiectului de divizare, respectiv cu cele menținute de persoana juridică cedentă.

(3) Prevederile alin. (2) se aplică și:

a) contribuabilului care, în calitate de absorbant/beneficiar al unei operațiuni de fuziune/divizare/desprindere, preia de la un plătitor de impozit pe veniturile microîntreprinderilor care a fost anterior plătitor de impozit pe profit o pierdere fiscală nerecuperată integral de către absorbit/divizat/cedent, potrivit prevederilor prezentului articol. Această pierdere se recuperează de către contribuabil potrivit alin. (1) și (7), după caz;

b) contribuabilului care, într-o perioadă anterioară în care era plătitor de impozit pe veniturile microîntreprinderilor, a preluat, ca absorbant/beneficiar al unei operațiuni de fuziune/divizare/desprindere, de la un plătitor de impozit pe veniturile microîntreprinderilor, fost plătitor de impozit pe profit, o pierdere fiscală nerecuperată, potrivit prevederilor prezentului articol. Această pierdere se recuperează de către contribuabil potrivit alin. (1) și (7), după caz;

c) contribuabilului care, într-o perioadă anterioară în care era plătitor de impozit pe veniturile microîntreprinderilor, a preluat, ca absorbant/beneficiar al unei operațiuni de fuziune/divizare/desprindere, de la un alt plătitor de impozit pe profit, o pierdere fiscală nerecuperată integral, potrivit prevederilor prezentului articol. Această pierdere se recuperează de către contribuabil potrivit alin. (1) și (7), după caz.

(4) În cazul persoanelor juridice străine, prevederile alin. (1) se aplică luându-se în considerare numai veniturile și cheltuielile atribuibile sediului permanent, respectiv veniturile și cheltuielile atribuibile fiecărui sediu permanent cumulate la nivelul sediului permanent desemnat în România.

(5) Contribuabilii care au fost plătitori de impozit pe veniturile microîntreprinderilor și care anterior au realizat pierdere fiscală intră sub incidența prevederilor alin. (1) de la data la care au revenit la sistemul de impozitare reglementat de prezentul titlu. Această pierdere se recuperează potrivit alin. (1) și (7), după caz.

(6) În cazul contribuabililor care se dizolvă cu lichidare, perioada cuprinsă între prima zi a anului următor celui în care a început operațiunea de lichidare și data închiderii procedurii de lichidare se consideră un an în ceea ce privește recuperarea pierderii fiscale, potrivit alin. (1).

(7) Pierderile fiscale anuale stabilite prin declarația de impozit pe profit, aferente anilor precedenți anului 2024/anului care începe în 2024, rămase de recuperat la data de 31 decembrie 2023, se recuperează din profiturile impozabile realizate începând cu anul 2024, în limita a 70% din profiturile impozabile respective, pe perioada rămasă de recuperat din cei 7 ani consecutivi ulteriori anului înregistrării pierderilor respective.

(8) În cazul în care se recuperează atât pierderi fiscale anuale, potrivit dispozițiilor alin. (1) și (7), pentru aplicarea limitei de 70%, aceste pierderi se cumulează”.

(...)

37. La articolul 48, după alineatul (3¹) se introduce un nou alineat, alin. (3²), cu următorul cuprins:

„(3²) O microîntreprindere care s-a aflat în inactivitate temporară înscrisă în registrul comerțului, potrivit prevederilor legale, continuă să fie plătitoare de impozit pe veniturile microîntreprinderilor de la data înscrierii în registrul comerțului a mențiunii de reluare a activității, dacă îndeplinește condițiile prevăzute la art. 47 alin. (1) lit. d), h) și i), iar pe cea de la lit. g) în termen de 30 de zile inclusiv de la data înregistrării mențiunii în Registrul Comerțului”.

38. La articolul 52, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care, în cursul unui an fiscal, o microîntreprindere nu mai îndeplinește condiția prevăzută la art. 47 alin. (1) lit. g) și/sau nu a depus în termen situațiile financiare anuale pentru exercițiul financiar precedent anului fiscal respectiv, dacă avea această obligație potrivit legii, microîntreprinderea datorează impozit pe profit începând cu trimestrul în care nu mai este îndeplinită oricare dintre aceste condiții”.

39. La articolul 52, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin. (5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) În cazul microîntreprinderii care, în cursul anului, se găsește în situația prevăzută la art. 47 alin. (1¹), suplimentar față de regulile prevăzute la alin. (5), limita fiscală privitoare la plafonul de 500.000 euro, prevăzută la alin. (1), se verifică luând în calcul veniturile acesteia cumulate cu veniturile întreprinderilor legate”.

(...)

71. La articolul 119, alineatele (2)-(4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) **Pierderea netă anuală** din operațiuni prevăzute la art. 91 lit. c) și d) stabilită prin declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice **se recuperează în limita a 70%** din câștigurile nete anuale obținute în următorii 5 ani fiscali consecutivi.

(3) Regulile de reportare a pierderilor sunt următoarele:

a) reportul se efectuează cronologic, în funcție de vechimea pierderii, în următorii 5 ani consecutivi;

b) dreptul la report este personal și netransmisibil;

c) pierderea reportată, necompensată după expirarea perioadei prevăzute la lit. a), reprezintă pierdere definitivă a contribuabilului.

(4) Pierderile nete anuale provenind din străinătate se reportează și se compensează de către contribuabil în limita a 70% din câștigurile nete anuale de aceeași natură și sursă, realizate în străinătate, pe fiecare țară, înregistrate în următorii 5 ani fiscali consecutivi”.

(...)

75. La articolul 123, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Impozitul anual datorat se stabilește de contribuabili în declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice pentru veniturile realizate în anul fiscal anterior, **prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului net anual impozabil** determinat potrivit art. 118”.

(...)

79. La articolul 123, alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(7) **Plata impozitului anual datorat pentru venitul net anual/venitul net anual impozabil/câștigul net anual impozabil** se efectuează la bugetul de stat, până la data de **25 mai inclusiv** a anului următor celui de realizare a venitului”.

80. La articolul 123¹, alineatele (1), (3) și (3¹) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) Contribuabilii pot dispune asupra destinației unei sume reprezentând până la 3,5% din impozitul stabilit potrivit art. 78 alin. (6) și art. 82 alin. (6) pentru susținerea entităților nonprofit care se înființează și funcționează în condițiile legii și a unităților de cult, precum și pentru acordarea de burse private, conform legii.

(...)

(3) Pentru contribuabilii prevăzuți la art. 78 alin. (6) și art. 82 alin. (6) obligația calculării și plății sumei prevăzute la alin. (1) revine organului fiscal competent, pe baza cererii depuse de aceștia până la data de 25 mai inclusiv, a anului următor celui de realizare a veniturilor, sub sancțiunea decăderii. Distribuirea sumei reprezentând până la 3,5% din impozitul pe venitul datorat poate fi solicitată prin cerere pentru aceiași beneficiari pentru o perioadă de cel mult 2 ani și va putea fi reînnoită după expirarea perioadei respective.

(3¹) Contribuabilii prevăzuți la art. 78 alin. (6) și art. 82 alin. (6) pot opta pentru depunerea cererii la entitatea nonprofit care se înființează și funcționează în condițiile legii/unitatea de cult, beneficiară a sumei. Entitatea nonprofit/unitatea de cult are obligația de a transmite, prin mijloace electronice de transmitere la distanță, la organul fiscal competent un formular prin care centralizează cererile primite de la contribuabili, până la data de 25 mai inclusiv a anului următor celui de realizare a venitului, sub sancțiunea decăderii”.

(...)

91. După articolul 138⁴ se introduce un nou articol, art. 138⁵, cu următorul cuprins:

„Art. 138⁵: **Prevederi specifice activității de creare de programe pentru calculator, sectorului construcții, sectorului agricol și industriei alimentare**

(1) Prin excepție de la prevederile art. 138¹ alin. (1) și (2), art. 138² alin. (1) și (2) și art. 138⁴ alin. (1) și (2), persoanele fizice care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor din domeniile respective pot opta pentru plata contribuției datorate la fondul de pensii administrat privat.

(2) Opțiunea se depune în scris, la angajator, acesta reținând contribuția aferentă potrivit prevederilor legale, începând cu veniturile lunii următoare celei în care s-a înregistrat opțiunea.

(3) Persoanele fizice prevăzute la art. 60 pct. 2, 5 și 7 pot renunța la opțiunea exprimată potrivit prevederilor alin. (2), prin depunerea unei solicitări în scris la angajator. Aceasta se aplică începând cu veniturile aferente lunii următoare depunerii solicitării.

(4) Regulile privind aplicarea prevederilor alin. (2) și (3) se stabilesc de angajator prin regulamentul intern sau, după caz, prin alt document intern emis de acesta.

(5) Prevederile art. 60¹ se aplică în mod corespunzător în vederea determinării veniturilor din salarii și asimilate salariilor pentru care se aplică cota redusă prevăzută la art. 138¹ alin. (1), art. 138² alin. (1) sau art. 138⁴ alin. (1)".

(...)

101. La articolul 151, alineatul (10) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(10) Contribuabilii care în cursul anului fiscal încep să desfășoare o activitate independentă și/sau să realizeze venituri din drepturi de proprietate intelectuală, iar venitul net, anual, cumulat, din una sau mai multe surse de venituri, estimat a se realiza în anul în curs este cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, sunt obligați să depună declarația prevăzută la alin. (3) în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului și să declare venitul ales pentru care datorează contribuția. Salariul minim brut pe țară garantat în plată este cel în vigoare la data de 25 mai a anului de realizare a venitului. Fac excepție contribuabilii pentru care plătitorii de venit au obligația calculării, reținerii, plății și declarării contribuției de asigurări sociale”.

(...)

107. După articolul 157³ se introduce un nou articol, art. 157⁴, cu următorul cuprins:

„Art. 157⁴: **Baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate pentru persoanele fizice prevăzute la art. 153 alin. (1) lit. f⁴ și f⁵**)

Baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată de persoanele fizice prevăzute la art. 153 alin. (1) lit. f⁴ și f⁵) o reprezintă cuantumul indemnizației de asigurări sociale de sănătate de care beneficiază conform prevederilor legale”.

(...)

120. După articolul 342 se introduce un nou articol, articolul 342¹, cu următorul cuprins:

„Art. 342¹: **Reguli speciale privind nivelul accizelor în anul 2024**

(1) În anul 2024, nivelul accizelor pentru produsele de la nr. crt. 10-12 din anexa nr. 1 la titlul VIII - Accize și alte taxe speciale, prevăzut în coloana nr. 3 din

anexă, se actualizează cu creșterea prețurilor de consum din ultimele 12 luni, calculată în luna septembrie a anului 2023, față de perioada octombrie 2014 – septembrie 2015, după cum urmează:

a) începând cu data de 1 ianuarie 2024, cu 50% din creșterea prețurilor de consum;

b) începând cu data de 1 iulie 2024, cu 50% din creșterea prețurilor de consum.

(2) Celelalte prevederi ale art. 342 alin. (1) se aplică în mod corespunzător”.

Intrare în vigoare

Art. LVII

(1) Prevederile art. LIII intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024, cu următoarele excepții:

a) pct. 12 referitor la dispozițiile art. 26 alin. (1) lit. d) și f), pct. 27 referitor la dispozițiile art. 45 alin. (14), pct. 52, 58, 89, 92, 105, 113 intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a prezentei ordonanțe de urgență;

b) pct. 116 intră în vigoare începând cu data de 1 a lunii următoare datei de la care România este autorizată să aplice o măsură specială de derogare de la dispozițiile Directivei 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, cu modificările și completările ulterioare;

c) pct. 128 și 129 intră în vigoare la data de 18 ianuarie 2024.

(2) Prevederile pct. 45, 53, 54 referitoare la dispozițiile art. 76 alin. (4) litera s), 55-57, 59, 60, 85, 88, 90, 91, 93 referitoare la dispozițiile art. 142 litera q), 94-100, 109, 112, 114 și 115 ale art. LIII se aplică începând cu veniturile aferente lunii ianuarie 2024.

(3) Prevederile pct. 46, 47, 62, 66, 70 referitoare la dispozițiile art. 118 alin. (1), pct. 72, 73, 75, 77, 79, 86, 101 ale art. LIII se aplică începând cu veniturile aferente anului 2024.

(4) Prevederile pct. 49 referitoare la dispozițiile art. 68 alin. (7) lit. k3), al art. LIII, se aplică începând cu cheltuielile aferente anului 2024.

(5) Prevederile pct. 68 și 69 ale art. LIII se aplică transferurilor de proprietăți imobiliare efectuate începând cu data de 1 ianuarie 2024.

(6) Prevederile pct. 74 al art. LIII se aplică pentru veniturile din cedarea folosinței bunurilor realizate începând cu data de 1 ianuarie 2024.

(7) Prevederile pct. 87, 102, 103 referitoare la dispozițiile art. 154 alin. (1) lit. i), pct. 104, 106, 107, 108, 110, 111 ale art. LIII se aplică începând cu indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate aferente lunii ianuarie 2024.

(8) Prevederile art. LVI alin. (3) intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024.

Art. LX

(1) Prin derogare de la prevederile art. 25 alin. (4) lit. i) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul operatorilor economici, așa cum sunt definiți de Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, cu modificările și completările ulterioare, cheltuielile de sponsorizare și/sau mecenat sunt cheltuieli nedeductibile pentru determinarea rezultatului fiscal, iar sumele respective se scad din impozitul pe profit datorat la nivelul valorii minime dintre următoarele:

a) valoarea calculată prin aplicarea a 0,15% la cifra de afaceri; pentru situațiile în care reglementările contabile aplicabile nu definesc indicatorul cifra de afaceri, această limită se determină potrivit normelor;

b) valoarea reprezentând 20% din impozitul pe profit datorat.

(2) În cazul sponsorizărilor efectuate către entități persoane juridice fără scop lucrativ, inclusiv unități de cult, sumele aferente acestora se scad din impozitul pe profit datorat, în limitele prevăzute de prezenta literă, doar dacă beneficiarul sponsorizării este înscris, la data încheierii contractului, în Registrul entităților/unităților de cult pentru care se acordă deduceri fiscale, potrivit art. 25 alin. (41) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Art. LXI

(1) Persoanele fizice care au realizat în cursul anului 2023 venituri prevăzute la art. 137 alin. (1) lit. b) și b¹), respectiv la art. 155 alin. (1) lit. b)-h) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, în vederea stabilirii contribuției de asigurări sociale, respectiv a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate pentru anul 2023, prin declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, prevăzută la art. 122 din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, pentru care termenul de depunere este până la data de 25 mai 2024, inclusiv, prin derogare de la prevederile art. 151 alin. (6¹) și (17) și ale art. 174 alin. (6¹), (7) și (17) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la data de 31 decembrie 2023, la verificarea încadrării venitului în plafoanele anuale prevăzute la art. 148 alin. (2) și art. 170 alin. (2) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, precum și la determinarea bazei anuale de calcul prevăzute la art. 148 alin. (4) și art. 170 alin. (4) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la data de 31 decembrie 2023, utilizează nivelul salariului minim brut pe țară garantat în plată de 3.000 lei prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 1.447/2022 pentru stabilirea salariului minim brut pe țară garantat în plată.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 151 alin. (3^{^2}) și art. 174 alin. (3^{^2}) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la data de 31 decembrie 2023, persoanele fizice prevăzute la alin. (1) au obligația depunerii declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, prevăzută la art. 122 din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, pentru care termenul de depunere este până la data de 25 mai 2024, inclusiv, în situația în care la determinarea bazei anuale de calcul prevăzute la art. 148 alin. (4) și art. 170 alin. (4) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la data de 31 decembrie 2023, la depunerea declarației prevăzute la art. 120 din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, au utilizat un alt nivel al salariului minim decât cel prevăzut la alin. (1).

(3) Prin derogare de la prevederile art. 151 alin. (5) și (6) și art. 174 alin. (5) și (6) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la data de 31 decembrie 2023, persoanele fizice care în cursul anului 2023 au realizat venituri din drepturi de proprietate intelectuală, în baza contractelor de activitate sportivă, din arendă, din asocieri cu persoane juridice contribuabili potrivit titlurilor II sau III, pentru care impozitul se reține la sursă, au obligația depunerii declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, prevăzută la art. 122 din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, pentru care termenul de depunere este până la data de 25 mai 2024, inclusiv, în situația în care plătitorii de venituri prevăzuți la art. 681 alin. (2), art. 72 alin. (2), art. 84 alin. (8) și art. 125 alin. (8) și (9), după caz, la verificarea încadrării venitului în plafoanele anuale prevăzute la art. 148 alin. (2) și art. 170 alin. (2) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la data de 31 decembrie 2023, precum și la determinarea bazei anuale de calcul al contribuției de asigurări sociale și a contribuției de asigurări sociale de sănătate prevăzute la art. 148 alin. (4) și art. 170 alin. (4) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la data de 31 decembrie 2023, datorate pentru anul 2023, au utilizat un alt nivel al salariului minim brut pe țară decât cel prevăzut la alin. (1).

(4) La stabilirea cuantumului contribuției de asigurări sociale și/sau contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de către persoanele fizice prevăzute la alin. (3), contribuția reținută la sursă de către plătitorul de venit reprezintă plată anticipată în contul contribuției anuale.

(5) În situația în care contribuția anuală de asigurări sociale stabilită în declarația prevăzută la alin. (3) este mai mică decât cea reținută la sursă de plătitorul de venit, diferența astfel rezultată nu se restituie, aceasta fiind valorificată la stabilirea elementelor necesare determinării pensiei, potrivit legii.

(6) Plătitorii de venituri prevăzuți la alin. (3) au obligația de a elibera persoanelor fizice beneficiare de venituri, până în ultima zi a lunii februarie inclusiv a

anului 2024, pentru anul 2023, un document cu privire la nivelul contribuției de asigurări sociale, respectiv al contribuției de asigurări sociale de sănătate reținute la sursă, precum și nivelul salariului minim brut pe țară utilizat la calculul acestora.

Art. LXII

Aplicarea prevederilor art. 324 alin. (4)-(6) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, **se suspendă** începând cu data de 1 ianuarie 2024 și până la data de 31 decembrie 2026 inclusiv.

Art. LXIII

(1) Sancțiunea prevăzută la art. 11 alin. (1) lit. f) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind **obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale**, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se aplică începând cu data de **1 octombrie 2024** pentru operatorii economici care efectuează livrări de bunuri sau prestări de servicii prin intermediul automatelor comerciale ce funcționează pe bază de plăți cu cardul, precum și de acceptatoare de bancnote sau monede, după caz, pentru săvârșirea, începând cu acest termen, a faptei prevăzute la art. 10 lit. cc) din aceeași ordonanță de urgență.

(2) În cazul operatorilor economici care desfășoară și alte activități pentru care legea prevede obligativitatea utilizării aparatelor de marcat electronice fiscale, dispozițiile alin. (1) se aplică exclusiv pentru activitatea de livrări de bunuri sau prestări de servicii prin intermediul automatelor comerciale ce funcționează pe bază de plăți cu cardul, precum și de acceptatoare de bancnote sau monede, după caz.

(...)

14. La articolul LXV punctul 4, alineatul (1) al articolului 10 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) În relația comercială B2B, între persoane impozabile stabilite în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, **emitentul facturii electronice are obligația de transmitere a acesteia către destinatar utilizând sistemul național privind factura electronică RO e-Factura**, cu respectarea prevederilor art. 4 alin. (1). Fac excepție facturile simplificate emise conform art. 319 alin. (12) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare.”

15. La articolul LXV punctul 9, articolul 13² se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 132

(1) **Constituie contravenții**, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate potrivit legii infracțiuni, următoarele fapte:

a) nerespectarea de către **emitentul facturii** – persoană impozabilă stabilită în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, a prevederilor art. 10 alin. (1);

b) primirea și înregistrarea de către **destinatarul** – persoană impozabilă stabilită în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, a unei facturi emise de operatori economici stabiliți în România, în relația B2B, fără respectarea prevederilor art. 10 alin. (1);

c) nerespectarea prevederilor art. 10 alin. (7).

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se sancționează, prin derogare de la prevederile art. 8 alin. (2) lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu o **amandă egală cu 15% din valoarea totală a facturii**.

(3) Contravenția prevăzută la alin. (1) lit. c) se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei, pentru persoanele juridice încadrate în categoria contribuabililor mari, definiți potrivit legii, cu amendă de la 2.500 lei la 5.000 lei, pentru persoanele juridice încadrate în categoria contribuabililor mijlocii, definiți potrivit legii, și cu amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei, pentru celelalte persoane juridice, precum și pentru persoanele fizice.

(4) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor prevăzute la alin. (1)-(3) se fac de către organele fiscale competente”.

Art. LXIX

Termenele prevăzute la alin. (3) al art. XVII, alin. (6) al art. XVIII, la alin. (7) al art. XX și la alin. (7) al art. XXIX din Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung se prorogă până la data 30.06.2024.

Art. LXX

(1) Prevederile art. LXVIII intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024, cu excepția prevederilor pct. 14 și 15, care intră în vigoare la data de 1 iulie 2024.

(2) Prevederile art. LXVIII pct. 6 și 7 se aplică începând cu veniturile aferente anului 2024.

(...)

RO e-Transport

Art. LXXIV

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2022 pentru instituirea Sistemului național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri cu risc fiscal ridicat RO e-Transport și de abrogare a art. XXVIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 356 din

11 aprilie 2022, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 375/2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1110 din 11 decembrie 2023, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Titlul se modifică și va avea următorul cuprins:

„ORDONANȚA DE URGENȚĂ pentru instituirea sistemului național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri ro e-transport și de abrogare a art. xxviii din ordonanța de urgență a guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative”

2. Articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 1

(1) Se instituie Sistemul național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri, denumit în continuare Sistemul RO e-Transport.

(2) Prin Sistemul RO e-Transport sunt monitorizate transporturile rutiere pe teritoriul național ale bunurilor cu risc fiscal ridicat și transporturile rutiere internaționale de bunuri”.

(...)

20. La articolul 11, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Pentru generarea codului UIT, utilizatorii prevăzuți la art. 8 alin. (1) și la art. 81 pot declara în Sistemul RO e-Transport datele referitoare la transporturile de bunuri, cu maximum 3 zile calendaristice înainte de data declarată pentru începerea transportului, dar până la prezentarea în punctul rutier de trecere a frontierei la intrarea în România sau la locul de import, respectiv punerea efectivă în mișcare a vehiculului, după caz”.

21. După articolul 13 se introduce un nou articol, art. 13¹, cu următorul cuprins:

„Art. 13¹

(1) Următoarele fapte constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni:

a) nerespectarea prevederilor art. 9 alin. (2) și (3), art. 11 alin. (2) și (4);

b) declararea în Sistemul RO e-Transport a unor cantități diferite de cele care fac obiectul transportului de bunuri;

c) nerespectarea prevederilor art. 8 alin. (11), (13) și (2), art. 11 alin. (3) și art. 12;

d) nerespectarea de către conducătorul vehiculului de transport a prevederilor art. 83 și art. 10 alin. (1);

e) nerespectarea de către operatorul de transport a prevederilor art. 82.

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se sancționează cu amendă de la 10.000 de lei la 50.000 de lei în cazul persoanelor fizice sau cu amendă de la 20.000 de lei la 100.000 de lei în cazul persoanelor juridice, precum și confiscarea contravalorii bunurilor nedeclarate.

(3) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. c) și e) se sancționează cu amendă de la 10.000 de lei la 50.000 de lei în cazul persoanelor fizice sau cu amendă de la 20.000 de lei la 100.000 de lei în cazul persoanelor juridice.

(4) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. d) se sancționează cu amendă de la 5.000 de lei la 10.000 de lei”.

Art. LXXV

(1) Prevederile art. LXXIV pct. 21 intră în vigoare la data de 1 iulie 2024;

(2) La data prevăzută la alin. (1) se abrogă prevederile art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2022 pentru instituirea Sistemului național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri cu risc fiscal ridicat RO e-Transport și de abrogare a art. XXVIII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare.

Legea contabilității

Art. LXXVI

Legea contabilității nr. 82/1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 18 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 34, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Persoanele juridice fără scop patrimonial care, în exercițiul financiar de raportare, au primit sume reprezentând subvenții, sponsorizări, sume redirecționate, conform legii, din impozitul pe profit, impozitul pe venitul microîntreprinderilor, respectiv din impozitul pe venitul datorat de persoanele fizice, precum și alte forme similare de finanțare, indiferent de valoarea cumulată a acestora, întocmesc o declarație care însoțește situațiile financiare anuale și evidențiază sumele astfel primite, respectiv utilizate”.

(...)

Art. LXXVII

(1) Prevederile art. LXXVI pct. 1 se aplică începând cu situațiile financiare anuale aferente exercițiului financiar al anului 2023.

(2) Formatul declarației prevăzute la art. LXXVI pct. 1 se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor, emis în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

DECLARAREA EPIDEMIEI DE RUJEOLĂ PE TERITORIUL ROMÂNIEI ȘI APROBAREA MĂSURILOR DE LIMITARE A RĂSPÂNDIRII EPIDEMIEI (OMS NR. 4128/2023)

De Redacția Pro Lege

Actul publicat în Monitorul Oficial	Preambul	Sumar
Ordinul ministrului sănătății (OMS) nr. 4128/2023 privind declararea epidemiei de rujeolă pe teritoriul României și aprobarea măsurilor de limitare a răspândirii epidemiei (M. Of. nr. 1096 din 5 decembrie 2023)	<p>Văzând:</p> <ul style="list-style-type: none">– Referatul de aprobare al Direcției generale sănătate publică și programe de sănătate nr. AR 22.315 din 5.12.2023, <p>Având în:</p> <ul style="list-style-type: none">– art. 1 și art. 6 lit. a) din Legea nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, rep.;– art. 1 alin. (2) din OMS nr. 3.494/2022 privind aprobarea Planului de acțiune pentru eliminarea rujeolei, rubeolei și de prevenire a infecției rubeolice congenitale/sindromului rubeolic congenital și a Instrucțiunii privind vaccinarea cu ROR în cadrul asistenței medicale primare;– art. 5 lit. d) și i), art. 6 lit. a) pct. 2 și art. 16 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 95/2006 privind	<p>Începând cu data prezentului ordin se declară epidemie de rujeolă la nivel național.</p>

	<i>reforma în domeniul sănătății, rep.;</i> În temeiul: <i>- art. 7 alin. (4) din H.G. nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății.</i>	
--	--	--

În M. Of. nr. 1096 din data de 5 decembrie 2023 s-a publicat **Ordinul ministrului sănătății (OMS) nr. 4128/2023 privind declararea epidemiei de rujeolă pe teritoriul României și aprobarea măsurilor de limitare a răspândirii epidemiei.**

Redăm, în cele ce urmează, dispozițiile regăsite în respectivul act normativ.

Art. 1

Începând cu data prezentului ordin se declară epidemie de rujeolă la nivel național.

Art. 2

Măsurile de limitare a răspândirii epidemiei de rujeolă sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3

Direcția generală sănătate publică și programe de sănătate din Ministerul Sănătății, direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, unitățile sanitare publice și private, precum și furnizorii de servicii medicale de vaccinare vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Anexă

MĂSURI de limitare a răspândirii epidemiei de rujeolă

1. Art. 1

În vederea limitării răspândirii cazurilor de îmbolnăvire prin rujeolă se instituie următoarele măsuri:

a) derularea unei campanii de vaccinare ROR a copiilor cu vârste între 9-11 luni. Doza suplimentară administrată înaintea vârstei de 12 luni se consideră ca „doza 0” și nu se ia în considerare la evaluarea acoperirii vaccinale cu două doze de vaccin ROR;

b) recuperarea de urgență la vaccinarea ROR pentru copii cu vârste între 1-4 ani nevaccinați;

c) recuperarea de urgență la vaccinarea ROR pentru copii cu vârste între 5-14 ani nevaccinați sau care nu au schema de vaccinare completă, respectiv două doze de vaccin ROR.

2. Art. 2

(1) Pentru copiii cu vârste prevăzute la art. 1, schema de vaccinare va fi continuată în integralitate conform calendarului de vaccinare prevăzut în Programul național de vaccinare, cu păstrarea unui interval de minimum 28 de zile față de ultima doză administrată.

(2) Pentru copiii nevaccinați cu rujeolă în antecedente se recomandă vaccinarea cu o doză de vaccin ROR în vederea protejării împotriva rubeolei și infecției urliene, doză administrată la interval de 1 lună după vindecare, după caz.

3. Art. 3

Pentru realizarea măsurilor prevăzute la art. 1 medicii de familie vor întreprinde următoarele:

a) catagrafierea tuturor copiilor eligibili la vaccinare;

b) informarea părinților privind necesitatea vaccinării copiilor eligibili împotriva rujeolei, în regim de urgență;

c) realizarea vaccinării cu vaccin ROR, în conformitate cu prevederile Instrucțiunii privind vaccinarea cu ROR în cadrul asistenței medicale primare, prevăzută în anexa nr. 2 la Ordinul ministrului sănătății nr. 494/2022 privind aprobarea Planului de acțiune pentru eliminarea rujeolei, rubeolei și de prevenire a infecției rubeolice congenitale/sindromului rubeolic congenital și a Instrucțiunii privind vaccinarea cu ROR în cadrul asistenței medicale primare;

d) pentru copiii eligibili la vaccinarea cu alte tipuri de vaccinuri și care trebuie vaccinați cu ROR se poate realiza fie administrarea concomitentă a acestor vaccinuri, fie administrarea separată, acordându-se prioritate vaccinării cu ROR;

e) înregistrarea corectă și la timp a vaccinărilor efectuate în Registrul electronic național de vaccinări, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 697/2022 privind aprobarea metodologiei de raportare și a circuitului informațional în Registrul electronic național de vaccinări și cu procedura specifică elaborată de către Institutul Național de Sănătate Publică;

f) monitorizarea apariției reacțiilor adverse postvaccinare indesezirabile și raportarea lor.

4. Art. 4

În vederea realizării eficiente a măsurilor prevăzute la art. 1, direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București au următoarele obligații:

a) realizarea de campanii de informare pentru populația generală privind riscurile asociate îmbolnăvirii prin rujeolă și necesitatea vaccinării copiilor conform prevederilor Programului național de vaccinare și ale prezentei anexe;

b) evaluarea necesarului de vaccin ROR la nivelul cabinetelor medicilor de familie și repartizarea acestuia în cantitățile corespunzătoare.

HOTĂRÂREA CEDO DIN 12 MAI 2020 ÎN CAUZA D. ȘI ALȚII ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI (CEREREA NR. 48.395/16)

De Redacția Pro Lege

Hotărârea CEDO din 12 mai 2020 în Cauza D. și alții împotriva României (Cererea nr. 48.395/16)

În M. Of. nr. 1117 din data de 12 decembrie 2023 s-a publicat **Hotărârea CEDO din 12 mai 2020 în Cauza D. și alții împotriva României (Cererea nr. 48.395/16)**.

Vă prezentăm, în continuare, dispozițiile respectivei hotărâri.

I. Incidentul din 17 septembrie 2008

4. La 17 septembrie 2008, poliția orașului Borșa a primit un apel de urgență având ca obiect o altercație în desfășurare care avea loc în fața unui restaurant din localitate. La momentul la care ofițerii de poliție V.L. și M.D. au ajuns la locul incidentului, D.D. sen., partea vătămată, fusese deja dus la spital. La momentul respectiv, nicio declarație de martor sau altă probă nu a fost strânsă de la locul faptei.

5. Un alt ofițer de poliție, G.H., s-a deplasat la spital și a luat o declarație de la partea vătămată cu privire la cele întâmplate. D.D. sen. a afirmat că „fiul lui G.T.” (denumit în continuare „G.T. jr.”) l-a atacat cu un spray cu gaze lacrimogene și apoi l-a lovit în cap cu o bâtă. G.T. jr. a continuat să îl lovească la cap chiar și după ce acesta a căzut pe jos; alte două persoane, dintre care una lucra în restaurantul din localitate, au încercat să îl oprească pe G.T. jr., însă fără a reuși. D.D. sen. a mai susținut că, atunci când soția sa (a treia reclamantă) a intrat în restaurant și l-a văzut pe podea, a sunat la numărul de urgență și a cerut ajutor. A fost dus atunci la spital pentru examinări medicale.

6. În declarația sa, partea vătămată a afirmat că vrea ca poliția să acționeze împotriva făptuitorului și să îl sancționeze în consecință. A confirmat și că a fost informat de poliție că era necesar să formuleze o plângere scrisă în ceea ce privește circumstanțele menționate anterior.

7. La 30 septembrie 2008, partea vătămată a primit un raport medical eliberat de Serviciul de Medicină Legală Sighetu Marmăției, care confirma că aceasta suferise o rană deschisă la cap pe partea stângă, precum și o contuzie minoră,

posibil în urma lovirii cu un obiect dur. Leziunile necesitau între 45 și 50 de zile de îngrijiri medicale, în cazul în care nu existau alte complicații.

(...)

32. La 20 decembrie 2010, procurorul de caz l-a trimis în judecată pe G.T. jr., sub acuzația de lovire sau alte violențe asupra părții vătămate (a se vedea infra, pct. 62), precum și de tulburare gravă a ordinii publice. Procurorul a considerat că nu existau suficiente probe împotriva lui G.T. pentru tentativă de omor calificat; aceasta se baza pe faptul că intenția lui G.T. jr. a fost de a-și răzbuna tatăl care fusese lovit în ziua precedentă de către D.D. sen., și nu să îi ia viața acestuia din urmă. În plus, documentele medicale care menționau gravitatea leziunilor, necesitând între 18 și 19 zile de îngrijiri medicale, demonstrau că loviturile nu fuseseră atât de puternice încât să poată duce la pierderea vieții. În acest scop, procurorul a făcut referire și la concluziile formulate de Institutul de Medicină Legală Cluj-Napoca, care arăta că partea vătămată nu a suferit un traumatism cranian.

33. Procurorul de caz a decis, de asemenea, încetarea procedurii față de alți făptuitori, și anume G.T. sen., V.D., O.D. și F.M. A considerat relevant că în prima sa plângere partea vătămată însăși l-a indicat pe G.T. jr. ca fiind făptuitor, fără a menționa implicarea oricărei alte persoane (a se vedea supra, pct. 5). Mai mult, nu exista alt mijloc de probă pentru a dovedi că cei patru suspecți au săvârșit fapta penală împotriva părții vătămate.

34. Decizia procurorului de caz de neîncepere a urmăririi penale față de G.T. sen., V.D., O.D. și F.M. nu a fost contestată de partea vătămată.

IV. Cauza penală în fața instanțelor naționale

35. La 9 august 2011, în timp ce procesul penal împotriva lui G.T. jr. se afla pe rolul Judecătoriei Vișeu de Sus, partea vătămată a murit.

(...)

46. La 16 octombrie 2013, Curtea de Apel Cluj a admis recursul și a retrimis cauza instanței inferioare pentru rejudecare. A hotărât că o corectă încadrare juridică a faptelor penale de examinat era cea de tentativă de omor calificat, dat fiind că agresorul folosea o bătă sau o bătă de baseball pentru a lovi la cap partea vătămată, prin care i-a produs o rană deschisă la cap. Instanța a subliniat că în încadrarea unei fapte penale elementul esențial era intenția făptuitorului, și nu neapărat numărul de zile de îngrijiri medicale necesare pentru rănilor produse.

Instanța a criticat, de asemenea, faptul că instanța inferioară a analizat doar probele prezentate în fața sa, ignorând cu totul, fără nicio justificare, probele prezentate în faza de urmărire penală.

47. Cauza a fost trimisă pentru rejudecare în fața Tribunalului Maramureș, care a reexaminat toate probele disponibile, inclusiv audiind din nou părțile.

48. La 30 septembrie 2015, tribunalul l-a condamnat pe G.T. jr. la 6 ani de închisoare pentru infracțiunea de tentativă de omor calificat.

(...)

Motivarea Curții

(a) Principii generale

76. Cerând statului să adopte măsurile corespunzătoare pentru a proteja viața persoanelor aflate sub jurisdicția sa, art. 2 impune obligația statului de a asigura dreptul la viață prin punerea în aplicare a unor norme penale eficiente pentru a descuraja săvârșirea de infracțiuni împotriva persoanei, susținută de un mecanism de aplicare a legii pentru prevenirea, eliminarea și sancționarea încălcărilor unor astfel de norme. Această obligație impune, implicit, efectuarea unei anume forme de anchetă oficială efectivă dacă există motive pentru a crede că o persoană a suferit vătămări care i-au pus viața în pericol în împrejurări suspecte, chiar dacă presupusul făptuitor al atacului mortal nu este un agent al statului [a se vedea Mustafa Tunc și Fecire Tunc împotriva Turciei (MC), nr. 24.014/05, pct. 171, 14 aprilie 2015, și trimiterile citate].

77. Curtea a mai precizat și că respectarea cerințelor procedurale de la art. 2 se evaluează pe baza câtorva parametri esențiali: caracterul adecvat al măsurilor de anchetă; promptitudinea anchetei; implicarea familiei persoanei decedate; independența anchetei. Aceste elemente sunt strâns legate între ele și fiecare, considerat separat, nu este un scop în sine. Sunt criteriile care, considerate împreună, permit să se evalueze gradul de eficacitate al măsurilor de anchetă (ibid., pct. 225).

78. Curtea subliniază și că, în măsura în care ancheta duce la acuzații care să fie formulate în fața instanțelor naționale, aceasta consideră că obligațiile procedurale în temeiul art. 2 se extind la faza procesuală a procedurilor. În astfel de cauze, procedura în ansamblul său, inclusiv faza de judecată, trebuie să îndeplinească cerințele acestei dispoziții din Convenție (a se vedea Sarbyanova-Pashaliyska și Pashaliyska împotriva Bulgariei, nr. 3.524/14, pct. 38, 12 ianuarie 2017).

79. În ultimul rând, o cerință de promptitudine și rapiditate rezonabilă este implicită în acest context. Trebuie acceptat că pot exista obstacole sau dificultăți care împiedică mersul anchetei într-o anumită situație. Cu toate acestea, o reacție promptă a autorităților în cercetarea morților suspecte poate fi, în general, considerată esențială pentru a menține încrederea publicului că acestea respectă statul de drept și pentru a preveni orice aparență de complicitate la fapte ilicite sau de toleranță față de acestea (a se vedea Olewnik-Cieplinska și Olewnik împotriva Poloniei, nr. 20.147/15, pct. 137, 5 septembrie 2019, și trimiterile citate).

(...)

83. Curtea remarcă, de la început, că în urma plângerii penale depuse de D.D. sen. la 12 noiembrie 2008, organele de urmărire penală au luat primele măsuri în anchetă după mai mult de 4 luni de la incidentul violent de la 17 septembrie 2008, adică la 4 februarie 2009, atunci când procurorul de caz a audiat pentru prima dată partea vătămată.

84. Curtea reiterează că, în situația când viața a fost pusă în pericol cu intenție, autoritățile trebuie să acționeze din oficiu odată ce problema le este adusă la cunoștință. Nu pot lăsa la inițiativa rudei apropiate să depună plângerea oficială

sau să își asume răspunderea în realizarea procedurilor de anchetă. Mai mult, ancheta trebuie să fie eficientă în sensul că poate duce la identificarea și pedepsirea celor vinovați. Aceasta nu este o obligație de rezultat, ci una de mijloace. Autoritățile trebuie să ia toate măsurile pe care le au la dispoziție pentru colectarea probelor legate de incident, inclusiv, inter alia, declarații ale martorilor oculari și probe criminalistice [a se vedea, *mutatis mutandis*, Al-Skeini și alții împotriva Regatului Unit (MC), nr. 55.721/07, pct. 165-66, CEDO 2011].

(...)

95. Prin urmare, Curtea concluzionează că, în pofida unor eforturi intermitente ale organelor de urmărire penală de a elucida circumstanțele leziunilor suferite de D.D. sen., gradul de adecvare în general al măsurilor de investigare aplicat trebuie să fie pus sub semnul întrebării. Curtea face trimitere în special la absența unei reacții oportune și adecvate din partea acestor autorități în fazele preliminare ale anchetei, la care se referă plângerea din prezenta cauză, inclusiv în ceea ce privește modul în care partea vătămată a fost implicată în anchetă. Neajunsurile au fost confirmate chiar de autorități atunci când au admis în două rânduri plângerile părții vătămate care priveau tergiversarea procedurii.

96. Curtea nu poate decât să concluzioneze că deficiențele menționate mai sus au avut inevitabil un impact negativ atât asupra eficacității, cât și asupra duratei măsurilor de investigare ulterioare, prin periclitarea competenței de a stabili faptele și amplificarea posibilității ca infracțiunea să rămână nepedepsită (a se vedea, *mutatis mutandis*, Anna Todorova împotriva Bulgariei, nr. 23.302/03, pct. 79, 24 mai 2011).

97. În consecință, a fost încălcat art. 2 din Convenție sub aspect procedural.

Hotărârea Curții:

1. declară cererea admisibilă;
2. hotărăște că a fost încălcat art. 2 din Convenție;
3. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților în solidar, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume care trebuie convertite în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:

(i) 15.000 EUR (cincisprezece mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral;

(ii) 8.000 EUR (opt mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamanți cu titlu de impozit, pentru cheltuielile de judecată;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

4. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

**CODUL ADMINISTRATIV. LEGEA NR. 273/2006
PRIVIND FINANȚELE PUBLICE LOCALE – MODIFICĂRI
(LEGEA NR. 387/2023)**

De Redacția Pro Lege

Actele modificate	Actul modificator	Sumar
O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ (M. Of. nr. 555 din 5 iulie 2019) Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale (M. Of. nr. 618 din 18 iulie 2006)	Legea nr. 387/2023 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, precum și pentru completarea Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale (M. Of. 1120 din 12 decembrie 2023)	– modifică: C. admin.: <i>art. 89 alin. (8[^]1) și (8[^]2), art. 91[^]1 alin. (1), art. 91[^]1 alin. (2) partea introdusivă, art. 91[^]1 alin. (2) lit. n), art. 91[^]1 alin. (3) partea introdusivă, art. 91[^]1 alin. (4) partea introdusivă, art. 91[^]1 alin. (17), art. 91[^]2 alin. (2), art. 109 alin. (3[^]1);</i> – introduce: C. admin.: <i>art. 89 alin. (8[^]3) și (8[^]5), art. 91[^]1 alin. (2) lit. n[^]1) și n[^]2), art. 91[^]1 alin. (2[^]1) și (2[^]2), art. 91[^]1 alin. (3) lit. f) și g), art. 91[^]1 alin. (18) și (19), art. 91[^]3- 91[^]6;</i> Legea nr. 273/2006: art. 32[^]2.

În M. Of. 1120 din 12 decembrie 2023 s-a publicat **Legea nr. 387/2023 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, precum și pentru completarea Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale.**

Redăm, în cele ce urmează, cele mai importante modificări aduse respectivelor acte normative.

Codul administrativ**Art. 89 alin. (8¹) și (8²)****Vechea reglementare**

„(8¹) Două sau mai multe unități administrativ-teritoriale învecinate au dreptul ca, în limitele competenței autorităților lor deliberative și executive, să coopereze și să se asocieze, în condițiile legii, în consorții administrative, în scopul îmbunătățirii eficienței serviciilor publice, creșterii eficacității implementării investițiilor sau pentru eficientizarea utilizării resurselor umane specializate pentru atingerea intereselor colectivităților locale.

(8²) Consorțiile administrative nu au personalitate juridică”.

Noua reglementare

La articolul 89, alineatele (8¹) și (8²) **se modifică** și vor avea următorul cuprins:

„(8¹) Consorțiile administrative sunt asociații de dezvoltare intercomunitară constituite din două sau mai multe unități administrativ-teritoriale învecinate în scopul integrării furnizării de politici și servicii la nivelul acestora, reducerii diferențelor de dezvoltare și creșterii funcționalității la nivel local, precum și asigurării posibilității persoanelor care locuiesc în zone rurale, inclusiv celor din comunități marginale/periferice, să aibă acces sporit la servicii de calitate, precum mobilitatea, locuințele și alte servicii publice furnizate la nivel local.

(8²) Consorțiile administrative au personalitate juridică și sunt de utilitate publică, prin efectul legii”.

Art. 91¹ alin. (1)**Vechea reglementare**

„(1) Organizarea și modul de funcționare ale consorțiilor administrative sunt stabilite prin acordul de asociere într-un consorțiu administrativ, aprobat prin hotărârile consiliilor locale asociate”.

Noua reglementare

La articolul 91¹, alineatul (1) **se modifică** și va avea următorul cuprins:

„(1) Organizarea, funcționarea și finanțarea consorțiilor administrative se realizează potrivit prevederilor art. 90, 91 și 91³”.

Art. 91¹ alin. (2) lit. n¹) și n²)**Noua reglementare**

La articolul 91¹ alineatul (2), după litera n) **se introduc** două noi litere, lit. n¹) și n²), cu următorul cuprins:

„n¹) activități privind administrarea bunurilor proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiului administrativ, cu respectarea prevederilor art. 91⁴;

n²) activități de cadastru;”.

Art. 91^{^1} alin. (2^{^1}) și (2^{^2})**Noua reglementare**

La articolul 91^{^1}, după alineatul (2) **se introduc** două noi alineate, alin. (2^{^1}) și (2^{^2}), cu următorul cuprins:

„(2^{^1}) Prin hotărâri ale autorităților deliberative, unitățile administrativ-teritoriale pot mandata consorțiul administrativ să angajeze și să implementeze, pe seama și în numele lor, unele investiții care se circumscriu scopului și obiectivelor consorțiului administrativ, în condițiile legii.

(2^{^2}) Prin hotărâri ale autorităților deliberative, unitățile administrativ-teritoriale pot mandata consorțiul administrativ să deruleze, pe seama și în numele lor, unele proceduri de achiziții publice, care se circumscriu scopului consorțiului administrativ, în condițiile legii”.

Art. 91^{^1} alin. (17)**Vechea reglementare**

„(17) Pentru a stimula cooperarea unităților administrativ-teritoriale în consorții administrative, începând cu anul 2024 se înființează Programul multianual pentru sprijinirea cooperării unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiilor administrative, a cărui finanțare este asigurată de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. Creditele de angajament și creditele bugetare se prevăd prin legea bugetului de stat. Descrierea Programului multianual pentru sprijinirea cooperării unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiilor administrative se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerului cu atribuții în domeniul administrației publice”.

Noua reglementare

La articolul 91^{^1}, alineatul (17) **se modifică** și va avea următorul cuprins:

„(17) Pentru a stimula cooperarea unităților administrativ-teritoriale în consorții administrative, începând cu anul 2024 se înființează Programul multianual pentru sprijinirea cooperării unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiilor administrative, a cărui finanțare este asigurată de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. Creditele de angajament și creditele bugetare se prevăd prin legea bugetului de stat. Finanțarea se asigură pe baza unor criterii de performanță transparente care se circumscriu obiectivelor prevăzute la art. 89 alin. (8⁴)”.

Art. 91^{^1} alin. (18) și (19)**Noua reglementare**

La articolul 91^{^1}, după alineatul (17) **se introduc** două noi alineate, alin. (18) și (19), cu următorul cuprins:

„(18) Programul multianual pentru sprijinirea cooperării unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiilor administrative va avea următoarele obiective:

a) funcționarea consorțiilor administrative;

b) integrarea digitală a serviciilor publice furnizate de unitățile administrativ-teritoriale, membre ale consorțiilor administrative, în vederea furnizării de servicii publice într-un timp mai scurt pentru cetățeni și antreprenori.

(19) Descrierea Programului multianual pentru sprijinirea cooperării unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiilor administrative se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerului cu atribuții în domeniul administrației publice”.

Art. 91³-91⁶

Noua reglementare

După articolul 91² se **introduc** patru noi articole, art. 91³-91⁶, cu următorul cuprins:

„Art. 91³: Reguli pentru eficientizarea procesului decizional la nivelul consorțiilor administrative

(1) Unitățile administrativ-teritoriale sunt reprezentate în adunarea generală a consorțiului administrativ de către primari, în condițiile art. 132. Încetarea mandatului de primar atrage încetarea calității de reprezentare în adunarea generală a consorțiului administrativ.

(2) Atribuțiile adunării generale sunt stabilite prin statutul consorțiului administrativ.

(3) Adunarea generală se întrunește cel puțin o dată pe an, la convocarea consiliului director sau ori de câte ori acest lucru este necesar, și adoptă hotărâri în conformitate cu statutul consorțiului.

(4) În situația în care membrii consiliului director nu sunt desemnați sau dacă consiliul director nu este constituit, adunarea generală va fi convocată de către oricare dintre primarii unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiului administrativ.

(5) Pentru participarea la ședințele adunării generale ale consorțiului administrativ, membrii adunării generale au dreptul la o indemnizație de maximum 10% din indemnizația președintelui consiliului director, suportată din bugetul consorțiului administrativ. Nivelul indemnizației se stabilește prin hotărârea adunării generale a consorțiului.

(6) Adunarea generală adoptă hotărâri cu caracter obligatoriu, aplicabile tuturor unităților administrativ-teritoriale membre. În cazul în care doar unele dintre unitățile administrativ-teritoriale membre au mandatat consorțiul administrativ în condițiile art. 91¹ alin. (2)¹, hotărârile adunării generale date în exercitarea mandatului se aplică în mod obligatoriu numai acestora.

(7) Modalitatea de adoptare a hotărârilor, cvoorumul necesar, modalitatea de întrunire, precum și eventualele majorități diferențiate în funcție de obiectul hotărârilor se stabilesc prin statutul consorțiului administrativ.

(8) Abținerile se numără la voturile împotriva.

(9) Hotărârile adunării generale sunt comunicate consiliilor locale ale unităților administrativ-teritoriale care formează consorțiul în termen de 5 zile lucrătoare de la adoptarea acestora.

(10) Consiliul local al unei unități administrativ-teritoriale, membră a consorțiului administrativ, mandatează reprezentantul unității administrativ-teritoriale în adunarea generală a consorțiului să susțină poziții sau să exprime puncte de vedere, să formuleze propuneri sau amendamente la ordinea de zi a ședințelor adunării generale sau la proiectele de hotărâre înscrise pe ordinea de zi.

(11) Prin excepție de la dispozițiile art. 91 alin. (6), consiliul director este format din președintele adunării generale a consorțiului administrativ și încă cel puțin doi membri numiți de adunarea generală. Prin statut, asociații pot să prevadă și un număr mai mare de membri, cu condiția ca numărul total de membri în consiliul director, inclusiv președintele, să fie impar.

(12) Componenta consiliului director va asigura cât mai bine reprezentativitatea în cadrul acestui organ a tuturor membrilor asociației, utilizând principiul reprezentării prin rotație.

(13) Consiliul director îndeplinește următoarele atribuții:

a) organizează, asigură și pune în executare hotărârile adunării generale cu privire la punerea în aplicare a obiectivelor consorțiului;

b) răspunde de modul de gestionare a activităților și serviciilor publice prevăzute la art. 91¹ (2), (2¹) și (2²) furnizate de către consorțiul administrativ;

c) răspunde de gestiunea, patrimoniul și execuția, în condițiile legii, a bugetului de venituri și cheltuieli al consorțiului administrativ, situațiilor financiare anuale și proiectului programelor consorțiului administrativ;

d) alte atribuții prevăzute de lege sau de statut.

(14) Membrii consiliului director au dreptul la o indemnizație de maximum 30% din indemnizația de ales local a președintelui consiliului director, suportată din bugetul consorțiului administrativ. Nivelul indemnizației se stabilește prin hotărârea adunării generale a consorțiului.

(15) Membrii consiliului director nu li se acordă indemnizația prevăzută la alin. (14) pentru participarea la ședințele adunării generale.

(16) Mandatul președintelui adunării generale este de un an. Președintele adunării generale poate îndeplini maximum două mandate consecutive.

(17) Consorțiul administrativ are un cenzor ales și revocat de către adunarea generală a consorțiului administrativ, pe criterii de profesionalism, integritate și independență față de membrii consorțiului administrativ, care poate fi retribuit conform hotărârii adunării generale a consorțiului administrativ. Membrii consiliului director nu pot avea calitatea de cenzor.

Art. 91⁴: Unele reguli specifice pentru investițiile realizate în cadrul consorțiilor administrative

(1) În situația prevăzută la art. 91¹ alin. (2¹), unitățile administrativ-teritoriale asigură resursele necesare pentru realizarea respectivelor investiții, în limita alocării existente în bugetul local al fiecărei unități administrativ-teritoriale membre a consorțiului administrativ sau acordând drept de folosință gratuită asupra unor bunuri aflate în domeniul public sau privat al unităților administrativ-teritoriale membre.

(2) Modul de calcul și cuantumul sumelor stabilite potrivit prevederilor alin. (1) se aprobă prin hotărârea adunării generale a consorțiului administrativ.

(3) Unitățile administrativ-teritoriale care hotărăsc să mandateze consorțiul administrativ să realizeze investiții în condițiile art. 91¹ alin. (2¹) se pot retrage din investiție înainte de data finalizării proiectelor sau contractelor încheiate de aceasta în numele și pe seama lor, notificând adunarea generală cu privire la intenția de retragere din investiție, cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de adoptarea hotărârilor consiliilor locale prin care aprobă retragerea din consorțiul administrativ și numai după plata despăgubirilor prevăzute în respectivele proiecte sau contracte sau, după caz, în condițiile stabilite în statutul consorțiului.

(4) Bunurile rezultate în urma unor investiții realizate în cadrul consorțiului administrativ aparțin proprietății publice sau private, după caz, a unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiului și se înregistrează în inventarul acestora, în condițiile art. 289, respectiv art. 357.

(5) Bunurile prevăzute la alin. (4) care răspund unui interes public aparțin proprietății publice a unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiului administrativ, după cum urmează:

a) bunurile situate exclusiv pe raza unei singure unități administrativ-teritoriale, pe care o și deserveșc, aparțin domeniului public al acesteia;

b) pentru bunurile situate exclusiv pe raza unei singure unități administrativ-teritoriale, care deserveșc alte unități administrativ-teritoriale membre ale consorțiului administrativ, apartenența acestora se stabilește de către adunarea generală a asociației înainte de demararea investiției;

c) pentru bunurile situate exclusiv pe raza unei singure unități administrativ-teritoriale, care deserveșc și alte unități administrativ-teritoriale membre ale consorțiului, apartenența acestora se stabilește de către adunarea generală a consorțiului înainte de demararea investiției;

d) pentru bunurile situate pe raza mai multor unități administrativ-teritoriale și/sau care deserveșc mai multe unități administrativ-teritoriale, apartenența acestora se stabilește de către adunarea generală a consorțiului înainte de demararea investiției.

(6) Bunurile prevăzute la alin. (4), care nu răspund unui interes public, aparțin proprietății private a unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiului administrativ sau, după caz, proprietății consorțiului. Apartenența acestor bunuri se decide prin statut sau prin hotărârea adunării generale, după caz.

(7) În statutele consorțiilor administrative se reglementează în mod expres situațiile prevăzute la alin. (5) lit. b)-d) și alin. (6).

(8) În vederea îndeplinirii scopului și desfășurării activității, consorțiile administrative pot dobândi în proprietate bunuri, cu excepția bunurilor care, prin natura sau destinația lor, sunt bunuri proprietate publică, precum și a bunurilor care, potrivit statutului sau hotărârii adunării generale, aparțin proprietății private a unităților administrativ-teritoriale componente ale consorțiilor administrative.

(9) Prin excepție de la prevederile art. 312 alin. (1) și art. 333 alin. (1), bunurile proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale membre ale consorțiului administrativ pot fi concesionate sau închiriate prin atribuire directă consorțiilor administrative pentru realizarea activităților care se circumscriu scopului consorțiului administrativ.

(10) Pentru implementarea corespunzătoare a investițiilor, consorțiile administrative pot angaja personal contractual specializat propriu în cadrul aparatului tehnic prevăzut la art. 91 alin. (7), în situația în care unitățile administrativ-teritoriale, membre ale consorțiului, nu dispun de personal specializat care să fie alocat consorțiului în condițiile art. 91¹ alin. (3)-(5).

(11) Consorțiile administrative pot fi eligibile în calitate de solicitant sau partener în cadrul programelor de finanțare, indiferent de tipul sau sursa acestora, atunci când oricare dintre unitățile administrativ-teritoriale membre ale consorțiului administrativ se numără printre categoriile de solicitanți eligibili ai respectivelor programe de finanțare.

(12) În cazul proiectelor cu finanțare europeană se aplică prevederile legislației naționale și europene privind gestionarea fondurilor europene, precum și documentele procedurale specifice implementării programelor operaționale prin care se asigură finanțarea tipurilor de intervenții vizate.

(13) Pentru situația prevăzută la alin. (11) este necesar mandatul unității administrativ-teritoriale membre a consorțiului care se numără printre categoriile de solicitanți eligibili ai respectivelor programe de finanțare, exprimat prin hotărârea autorității deliberative.

Art. 91⁵: Unele reguli specifice pentru derularea achizițiilor publice realizate în cadrul consorțiilor administrative

(1) În aplicarea art. 91¹ alin. (2²), prin derogare de la prevederile art. 44 alin. (1) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, prin hotărâri ale autorităților deliberative, unitățile administrativ-teritoriale, membre în cadrul consorțiului administrativ, pot mandata consorțiul să deruleze, în calitate de autoritate contractantă, proceduri de achiziții publice pentru realizarea unor obiective de interes local, inclusiv achiziții comune pentru furnizarea de bunuri și prestarea de servicii la nivelul consorțiului administrativ.

(2) Prevederile art. 91⁴ alin. (4)-(8) și alin. (10) se aplică în mod corespunzător.

Art. 91⁶: Unele reguli specifice pentru finanțarea consorțiilor administrative

(1) Cuantumul contribuției prevăzute la art. 90 alin. (1) se stabilește, pe baza unor criterii precum suprafața sau numărul utilizatorilor/beneficiarilor, de către adunarea generală a asociației, prin hotărâre.

(2) Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale membre în cadrul consorțiului administrativ pot stabili, în condițiile legii, taxe locale speciale în vederea finanțării unor servicii publice locale furnizate de consorțiul administrativ.

(3) Sumele încasate în bugetele locale, potrivit alin. (2), se alocă consorțiilor administrative sub formă de contribuții, în condițiile alin. (1).

(4) *Consortiile administrative pot percepe, în condițiile legii, tarife în vederea finanțării serviciilor publice furnizate prin intermediul acestora”.*

Art. 109 alin. (3^{^1})

Vechea reglementare

„(3^{^1}) *Prin excepție de la prevederile alin. (3), în situația în care unitatea administrativ-teritorială face parte dintr-un consorțiu administrativ, atribuția de reprezentare în justiție poate fi exercitată în numele primarului de către consilierul juridic din aparatul de specialitate al altei unități administrativ-teritoriale membră a consorțiului administrativ, în baza acordului de asociere prevăzut la art. 91^{^1}”.*

Noua reglementare

La articolul 109, alineatul (3^{^1}) **se modifică** și va avea următorul cuprins:

„(3^{^1}) *Prin excepție de la alin. (3), în situația în care unitatea administrativ-teritorială face parte dintr-un consorțiu administrativ, atribuția de reprezentare în justiție poate fi exercitată în numele primarului de către consilierul juridic din aparatul de specialitate al altei unități administrativ-teritoriale membră a consorțiului administrativ, în baza statutului prevăzut la art. 91^{^1}”.*

Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale

Art. 32^{^2}

Noua reglementare

După articolul 32^{^1}, **se introduce** un nou articol, art. 32^{^2}, cu următorul cuprins:

„Art. 32^{^2}: *Prevederi aplicabile unităților administrativ-teritoriale care fac parte din consorții administrative*

(1) *Prin excepție de la prevederile art. 32 alin. (1) lit. b), cotele defalcate din impozitul pe venit se virează de către Ministerul Finanțelor, prin direcțiile generale regionale ale finanțelor publice județene, după cum urmează:*

a) *60% la bugetele locale ale comunelor, orașelor și municipiilor, membre ale consorțiului administrativ, pe al căror teritoriu își desfășoară activitatea plătitorii de impozit pe venit;*

b) *5% la bugetul consorțiului administrativ din care fac parte comunele, orașele și municipiile prevăzute la lit. a).*

(2) *Ministerul Finanțelor aprobă, prin ordin, procedurile pentru aplicarea prevederilor alin. (1) privind operațiunile de virare a sumelor aferente impozitului pe venit către consorțiile administrative constituite”.*

Art. II din Legea nr. 387/2023

„(1) *În aplicarea prevederilor art. 89 alin. (81) și ale art. 911 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi,*

consorțiile administrative constituite până la această dată prin acord de asociere au obligația de a adopta actele constitutive.

(2) În termen de 120 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației elaborează Registrul de evidență a consorțiilor administrative la nivel național.

(3) Statutul consorțiilor administrative constituite se înaintează Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, în termen de 30 de zile de la înființare sau actualizare, pentru a fi preluat în Registrul de evidență a consorțiilor administrative”.

CODUL PENAL – MODIFICARE (LEGEA NR. 401/2023)

De Redacția Pro Lege

Actul modificat	Actul modificator	Sumar
Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (rep. în M. Of. nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modif. și compl. ult.)	Legea nr. 401/2023 pentru modificarea art. 437 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M. Of. nr. 1129 din 14 decembrie 2023)	- <i>modifică</i> : art. 437.

În M. Of. nr. 1129 din data de 14 decembrie 2023 s-a publicat **Legea nr. 401/2023 pentru modificarea art. 437 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal.**

Vă prezentăm, în continuare, modificările aduse respectivului act normativ.

Art. 437

Vechea reglementare

„Art. 437 Folosirea emblemei Crucea Roșie în timpul operațiunilor militare

Folosirea, fără drept, în timp de război sau pe durata stării de asediu, în legătură cu operațiunile militare, a emblemei ori denumirii de «Crucea Roșie» sau a celor asimilate acestea se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani”.

Noua reglementare

Articolul 437 *se modifică* și va avea următorul cuprins:

„Art. 437: Folosirea emblemei Crucea Roșie

(1) Folosirea, fără drept, în timp de pace a emblemei sau a denumirii Crucii Roșii ori a unei embleme sau denumiri asimilate acestea, precum și folosirea oricărui semn sau oricărei denumiri «Crucea Roșie» care constituie o imitație a unei asemenea embleme ori denumiri se pedepsește cu închisoare de la două la 18 luni sau amendă.

(2) Folosirea, fără drept, în timp de război sau pe durata stării de asediu, în legătură cu operațiunile militare, a emblemei sau a denumirii Crucii Roșii ori a unei embleme sau denumiri asimilate acestea, precum și folosirea oricărui semn sau oricărei denumiri care constituie o imitație a unei asemenea embleme ori denumiri se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani”.

**LEGEA NR. 254/2013 PRIVIND EXECUTAREA PEDEPSELOR
ȘI A MĂSURILOR PRIVATIVE DE LIBERTATE DISPUSE
ÎN CURSUL PROCESULUI PENAL – MODIFICĂRI
(LEGEA NR. 362/2023)**

De Redacția Pro Lege

Actul modificat	Actul modificator	Sumar
Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (rep. M. Of. nr. 514 din 14 august 2013; cu modif. și compl. ult.)	Legea nr. 362/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (M. Of. nr. 1098 din 6 decembrie 2023)	- <i>introduce: art. 88 alin. (9) și (10);</i> - <i>modifică: art. 166 alin. (1).</i>

În M. Of. nr. 1098 din data de 6 decembrie 2023 s-a publicat **Legea nr. 362/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.**

Redăm, în cele ce urmează, modificările aduse respectivului act normativ.

Art. 88 alin. (9) și (10)

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, la **articolul 89, după alineatul (8) se introduc două noi alineate, alin. (9) și (10)**, cu următorul cuprins:

CAPITOLUL VII: Activitățile educative, de asistență psihologică și asistență socială, instruirea școlară, învățământul universitar și formarea profesională a persoanelor condamnate

Art. 89: Activitățile educative, de asistență psihologică și asistență socială

„(9) În scopul reintegrării sociale a persoanelor condamnate, Administrația Națională a Penitenciarelor elaborează, în colaborare cu alte autorități sau instituții publice ori alte persoane juridice de drept public, organizații guvernamentale și neguvernamentale, programe de interes național, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului, destinate facilitării accesului persoanelor condamnate la servicii educaționale, psihologice și sociale.

(10) Normele tehnice și metodologice de realizare a programelor de interes național în scopul reintegrării sociale a persoanelor condamnate se aprobă prin ordin al ministrului justiției, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. În cazul în care realizarea programelor de interes național în scopul reintegrării sociale a persoanelor condamnate implică și competențe ale unor organe de specialitate ale administrației publice centrale, normele tehnice și metodologice se aprobă prin ordin comun al ministrului justiției și al conducătorilor acestor organe”.

Art. 166 alin. (1)

Vechea reglementare

„CAPITOLUL VII: Activități și programe de reintegrare socială

Art. 166: Instruirea școlară, accesul la învățământul universitar și formarea profesională

(1) Dispozițiile art. 90-92 se aplică în mod corespunzător”.

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, la **articolul 166, alineatul (1) se modifică** și va avea următorul cuprins:

„Art. 166

(1) Dispozițiile art. 89 alin. (9) și (10) și ale art. 90-92 se aplică în mod corespunzător”.

O.U.G. NR. 194/2002 PRIVIND REGIMUL STRĂINILOR ÎN ROMÂNIA - MODIFICĂRI (O.U.G. NR. 112/2023)

De Redacția Pro Lege

Actul modificat	Actul modificator	Sumar
O.U.G. nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România (rep. M. Of. nr. 421 din 5 iunie 2008; cu modif. și compl. ult.)	O.U.G. nr. 112/2023 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România (M. Of. nr. 1137 din 15 decembrie 2023)	- <i>modifică</i> : art. 2 lit. n ¹), art. 45 alin. (2) lit. b ¹); - <i>abrogă</i> : art. 36 alin. (4); - <i>introduce</i> : art. 27 alin. (2) lit. j), art. 27 alin. (4), art. 29 alin. (4) lit. d).

În M. Of. nr. 1137 din 15 decembrie 2023 s-a publicat **O.U.G. nr. 112/2023 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România.**

Vă prezentăm, în cele urmează, cele mai importante modificări și completări aduse respectivului act normativ.

Art. 2 lit. n¹)

Vechea reglementare

„n¹) elev - străinul care a fost acceptat de o unitate de învățământ preuniversitar de stat sau particulară, acreditată ori autorizată provizoriu potrivit legii, în cadrul unui program de schimb de elevi sau al unui proiect educațional, precum și străinul de origine română, bursier al statului român sau exonerat de la plata taxelor de școlarizare, înscris la o instituție de învățământ preuniversitar de stat, ciclul liceal, cu frecvență;”

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, **art. 2 alin. n¹) se modifică** și va avea următorul conținut:

„n¹) elev - străinul care a fost acceptat de o unitate de învățământ de stat sau particulară, autorizată să funcționeze provizoriu/acreditată, în cadrul unui program de schimb de elevi sau al unui proiect educațional, precum și străinul de origine română, care este bursier al statului român sau este exonerat de la plata taxelor de școlarizare ori are

obligația plății taxei de înmatriculare, înscris la o unitate de învățământ de stat sau particulară, autorizată să funcționeze provizoriu/acreditată, nivel de învățământ liceal sau postliceal, inclusiv învățământul terțiar nonuniversitar, cu frecvență;”

Art. 45 alin. (2) lit. b¹

Vechea reglementare

„b¹) în cazul străinilor de origine română, bursieri ai statului român sau exonerati de plata taxelor de școlarizare, înscrisi la o instituție de învățământ preuniversitar de stat, ciclul liceal, cu frecvență:

(i) dovada acceptării la studii, eliberată de Ministerul Educației, din care să rezulte că vor urma o formă de învățământ cu frecvență la o instituție de învățământ preuniversitar de stat, ciclul liceal;

(ii) dovada asigurării condițiilor de cazare;

(iii) asigurarea medicală pe perioada valabilității vizei;

(iv) încuviințarea părinților sau a tutorelui cu privire la șederea în scop de studii pe teritoriul României, în cazul minorilor;”

Noua reglementare

Potrivit noii reglementări, **art. 45 alin. (2) lit. b¹) se modifică** și va avea următorul conținut:

„b¹) în cazul străinilor de origine română, beneficiari ai burselor oferite de statul român, cei exonerati de plata taxelor de școlarizare sau cei care au obligația plății taxei de înmatriculare, înscrisi la o unitate de învățământ de stat sau particulară, autorizată să funcționeze provizoriu/acreditată, nivel de învățământ liceal sau postliceal, inclusiv învățământul terțiar nonuniversitar, cu frecvență:

(i) dovada acceptării la studii, eliberată de Ministerul Educației, din care să rezulte că vor urma o formă de învățământ cu frecvență la o unitate de învățământ de stat sau particulară, autorizată să funcționeze provizoriu/acreditată, nivel de învățământ liceal sau postliceal, inclusiv învățământul terțiar nonuniversitar;

(ii) dovada asigurării condițiilor de cazare;

(iii) asigurarea medicală pe perioada valabilității vizei;

(iv) încuviințarea părinților, a părintelui care exercită singur autoritatea părintească, a părintelui supraviețuitor sau a unei alte persoane care are calitatea de reprezentant legal, în forma unui act autentificat notarial, apostilat sau supraregalizat, după caz, și însoțit de traducerea în limba română a actului autentificat notarial care să fie legalizată, cu apostilă sau supraregalizare, după caz, cu privire la șederea pe teritoriul României în scop de studii, dacă străinul este minor;

(v) dovada achitării taxei de școlarizare pe durata cel puțin a unui an de studiu, în cazul celor pentru care există obligația plății taxei;

(vi) certificat de cazier judiciar sau alt document cu același obiect și aceeași valoare juridică, eliberat de autoritățile din statul de domiciliu sau reședință, dacă solicitantul este major;”

Art. 27 alin. (2) lit. j)**Noua reglementare**

Potrivit noii reglementări, **la art. 27 alin. (2), după lit. i) se introduce** o nouă literă, **lit. j)**, cu următorul cuprins:

„j) pentru străinul minor se prezintă act autentificat notarial, apostilat sau supraregalizat, după caz, și însoțit de traducerea în limba română a actului autentificat notarial care să fie legalizată, cu apostilă sau supraregalizare, după caz, care să cuprindă încuviințarea din partea ambilor părinți, a părintelui care exercită singur autoritatea părintească, a părintelui supraviețuitor sau a unei alte persoane care are calitatea de reprezentant legal, după caz, cu privire la șederea pe teritoriul României în scopul pentru care se solicită viza.”

Art. 27 alin. (4)**Noua reglementare**

Potrivit noii reglementări, **la art. 27, după alin. (3) se introduce** un nou alineat, **alin. (4)**, cu următorul cuprins:

„(4) Atunci când rezultatele interviului, documentele prezentate și circumstanțele personale ale solicitantului de viză indică neclarități, pot fi solicitate și alte documente care se consideră a fi necesare pentru soluționarea cererii de viză.”

Art. 29 alin. (4) lit. d)**Noua reglementare**

Potrivit noii reglementări, **la art. 29 alin. (4), după lit. c) se introduce** o nouă literă, **lit. d)**, cu următorul cuprins:

„d) solicitantul este minor și nu prezintă act autentificat notarial, după caz, însoțit de traducerea în limba română a actului, prevăzut la art. 27 alin. (2) lit. j).”

APROBAREA PROCEDURII PRIVIND CESIUNEA CREANȚELOR BUGETARE DATORATE DE DEBITORII AFLAȚI ÎN PROCEDURA INSOLVENȚEI (OPANAF NR. 1940/2023)

De Redacția Pro Lege

Actul publicat în Monitorul Oficial	Preambul	Sumar
Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală (OPANAF) nr. 1940/2023 pentru aprobarea Procedurii privind cesiunea creanțelor bugetare datorate de debitorii aflați în procedura insolvenței (M. Of. nr. 1109 din 11 decembrie 2023)	În temeiul: – art. 2641 și art. 342 alin. (1) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală; – art. 11 alin. (3) din H.G. nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea ANAF; Având în vedere: – avizul conform al Ministerului Finanțelor, comunicat prin Adresa nr. 741.954 din 2023.	Se aprobă Procedura privind cesiunea creanțelor bugetare datorate de debitorii aflați în procedura insolvenței.

În M. Of. nr. 1109 din data de 11 decembrie 2023 s-a publicat **Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală (OPANAF) nr. 1940/2023 pentru aprobarea Procedurii privind cesiunea creanțelor bugetare datorate de debitorii aflați în procedura insolvenței.**

Art. 1

(1) Se aprobă Procedura privind cesiunea creanțelor bugetare datorate de debitorii aflați în procedura insolvenței, prevăzută în anexa nr. 1.

(2) Se aprobă modelele, precum și caracteristicile de tipărire, modul de difuzare, utilizare și de păstrare ale următoarelor formulare:

- a) Certificat de atestare fiscală, prevăzut în anexa nr. 2;

- b) Certificat de atestare fiscală pentru contribuabilii care au înființate sedii secundare înregistrate fiscal, potrivit legii, prevăzut în anexa nr. 3;
 - c) Referat privind demararea procedurii de cesiune a creanțelor bugetare, prevăzut în anexa nr. 4;
 - d) Anunț privind invitația de participare la procedura competitivă organizată în vederea cesiunii creanțelor bugetare, prevăzut în anexa nr. 5;
 - e) Oferta privind cesiunea creanțelor bugetare, prevăzută în anexa nr. 6;
 - f) Decizie privind stabilirea rezultatului selecției cesionarului pentru recuperarea creanțelor bugetare, prevăzută în anexa nr. 7;
 - g) Acord de principiu privind cesiunea creanțelor bugetare, prevăzut în anexa nr. 8;
 - h) Înștiințare privind stabilirea valorii garanției în vederea înlocuirii sau redimensionării acesteia, prevăzută în anexa nr. 9;
 - i) Înștiințare privind reîntregirea sau reconstituirea garanției, prevăzută în anexa nr. 10;
 - j) Înștiințare privind neconstituirea garanției în vederea cesiunii creanțelor bugetare, prevăzută în anexa nr. 11;
 - k) Notificare pentru solicitarea acordului privind declararea ofertantului câștigător în procesul de cesiune a creanțelor bugetare, prevăzută în anexa nr. 12;
 - l) Decizie de modificare a deciziei privind stabilirea rezultatului selecției cesionarului pentru recuperarea creanțelor bugetare, prevăzută în anexa nr. 13;
 - m) Referat pentru aprobarea contractului de cesiune a creanțelor bugetare, prevăzut în anexa nr. 14;
 - n) Invitație pentru semnarea contractului de cesiune a creanțelor bugetare, prevăzută în anexa nr. 15;
 - o) Contract de cesiune a creanțelor bugetare, prevăzut în anexa nr. 16;
 - p) Înștiințare privind nerespectarea clauzelor din contractul de cesiune a creanțelor bugetare, prevăzută în anexa nr. 17;
 - q) Act adițional la contractul de cesiune a creanțelor bugetare, prevăzut în anexa nr. 18.
- (3) Anexele nr. 1-18*) fac parte integrantă din prezentul ordin.

*) **Anexele nr. 1-18 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1109 bis**, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

Art. 2

Direcțiile generale regionale ale finanțelor publice și structurile subordonate acestora, precum și Direcția generală de administrare a marilor contribuabili vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3

La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 942/2019 pentru aprobarea Procedurii privind cesiunea creanțelor bugetare datorate de debitorii aflați în procedura insolvenței, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 285 din 15 aprilie 2019, **se abrogă**.